

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

A Bethlen Kata Diakóniai Központ – Kolozsvár

Huszonharmadik évfolyam
2012. Május

5

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Nagy Ferenc: Asszony, aki „ajkán hordja a szívét”. Máté 20,20–23; Az apostolok cselekedetei 12,1–2	199
Sebestyén Előd: Ajándék neked. Jónás 2,8–11	201
Visky János: Hit által vándorolni. Zsidókhoz 11,8–10	202

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz. Márk 4,30–32	206
---	-----

Prédikáció anyák napjára

Szántó Tünde: Íme, a te anyád! János 19,25–27	212
---	-----

Prédikáció mennybemenetel ünnepére

Ötvös József: A lent és a fent találkozása. Királyok 8,22–24	215
--	-----

Prédikációk pünkösd nagyhetére

Lőrincz István: A szeretet himnusza. II. rész A szeretet nem irigykedik. 1Korinthus 13,4c	218
A szeretet nem kérkedik. 1Korinthus 13,4d	219
A szeretet nem fuvalkodik fel. 1Korinthus 13,4e	220
A szeretet nem cselekszik éktelenül. 1Korinthus 13,5a	221

Prédikációk pünkösd ünnepére

Csernák Béla: Istennel járn, lakozni. János 14,15–18	223
Müller Dezső: Az új szív ígérete. Ezékiel 36,26–27	225
Pásztor János: Veni Creator Spiritus. Ezékiel 37,14	227
Szathmári Sándor: Jövel Teremtő Szentlélek. Az apostolok cselekedetei 2,16–17	229
Surányiné Réti Katalin: Mert nem a félelemnek Lelkét adta nekünk az Isten... 2Timóteus 1,7	233
Visky János: Lélektől születni. János 3,3.5–6	234

Prédikáció a nemzetközi homiletikai irodalomból

Jürg Birnstiel: Temetési prédikációk. Fordította: dr. Pótor Imre Krisztussal élni és meghalni. (Hívő, fiatal, tragikus balesetben elhunyt temetésére) Filippi 1,21	238
--	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Isten iskolája. I. Tanulni kell	240
--	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i> Fazakas Judit: Közös út. János 14,6	245
<i>Temetési igehirdetés</i> Lengyel István: „Mi az én végem?” Jób 6,8–13	246
<i>A Kolozsvári Református Kollégium diákjainak ballagásakor elhangzott igehirdetés</i> Oláh József: A reménység és a Szentlélek ereje. Róma 15,13	248
A címlapon a Bethlen Kata Diakóniai Központ – Kolozsvár. Felszentelték 1995-ben. A hátlapon Bódás János <i>Imádság Szentlélekért</i> című verse.	

Vasárnapi prédikációk

Nagy Ferenc
Jódratosnya

Asszony, aki „ajkán hordja a szívét”

Alapige: Máté 20,20–23; Az apostolok cselekedetei 12,1–2
Bibliaolvasás: János 1,35–51

Paulo Coelho, világhírű brazil írónak van egy gondolata, amely alapigénk üzenetével nagyon összefügg: „Az élet akkor állít minket nagy döntések elé, amikor legkevésbé sem számítunk rá. Ilyenkor derül ki, elég bátrak vagyunk-e, hogy megváltoztassuk az életünket. Ilyenkor nem tehetünk úgy, mintha mi sem történt volna és nem hivatkozhatunk arra, hogy még nem vagyunk felkészülve a döntésre. A próba nem vár. Az élet nem néz hátra.” Egy közel kétezres éves történet és egy keresztyén regényíró mai megállapítása, amihez hozzá kell fűznünk a mai „világi” gondolkozást: „fejjel a falnak rohanni az nem bátorság”, és mégis emberi természetünknek vannak olyan erői, amelyek felett nem igazán tudunk uralkodni, átlépjük a józan gondolkodás határait. Egy ilyen természeti erő az anyaság, amelynek mozgatórugója az önfeláldozásig elmenő szeretet. Sokszor érthetetlen és emberi ésszel felfoghatatlan, amit egy anya képes megtenni gyerekeiért. Gyakran látni, hogy sem tűz, árvíz vagy más természeti katasztrófa nem jelent akadályt, amikor gyerekeik életének a megmentéséről van szó. Sőt nagyon gyakori, hogy saját szervét hajlandó átadni, csakhogy egészségét helyreállítsa beteg gyermekének. Nagyon találóan fogalmazott egy édesanya, aki kislányával egy kórteremben fektült. Kislányának veseátültetésre volt szüksége és az édesanya ajánlotta fel egyik veséjét. Kislánya hosszas vívódás után megkérdezte: „mi lesz testvéreimmel, édesapámmal, ha egy sikertelen műtét következtében netalán meghalunk?” Szerette volna meggyőzni édesanyját, hogy ne vállalja a donor szerepét. Édesanyja csak annyit mondott: „bízzál, majd ha minden jóra fordul és te is anya leszel, megérted, amit vállalsz.”

Mindaz, amit Salomé, a Zebedeus fiak anyja tesz, egy édesanya számára a világ legtermészetesebb kérése. Talán épp ezért a többi tanítvány nem az anyára, Saloméra harszik meg, hanem a két fiúra: Jakabra és Jánosra, akik édesanyjuk kíséretében mennek Jézushoz.

Jézus és a tizenkettő útban vannak Jeruzsálem felé. Ezen az úton az asszonyok is jelen vannak. Jézus egy olyan alkalmat talál, amikor csak a tizenkettő van jelen és szenvedéséről meg haláláról beszél. Alighogy befejezi mondanivalóját, megjelenik előtte Salomé két fiával együtt. Nincs lejegyezve, hogy kié volt az ötlet, mint ahogy az sem, hogy a két fiú semmit nem tesz annak érdekében, hogy anyjukat megakadályozzák. Sőt, vele tartanak. Ha az anya magatartása elfogadható, a két fiú magatartása elgondolkoztató, annak ellenére, hogy az elsők között voltak, akiket Jézus elhívott, és hogy az eltelt idő alatt hűségükről annyiszor bizonyosságot tettek. Gondolkozásuk és Jézussal kapcsolatos elvárásuk nagyon „földhöztapadt”. Magatartásuk olyan, mint amikor az örökség felett osztoznak a gyermekek, miközben az apa szenved és távozni készül az élők sorából. Mit kér Salomé? Amit minden szülő szeretne gyermekének: előkelő helyet, a társadalmi ranglétrán minél magasabbat. Egy szülő részéről ez természetes, hisz gyakran az ember saját „álmait” gyermeke jövőjében szeretné megvalósítani. Mindent megtesz azért, hogy ez valóra váljon. Elégedettség tölti el az embert, amikor elmondhatja: „jól

tanul, egyetemista, jó munkahelye van, csoportvezető, mérnök, orvos vagy éppen lelkipásztor”. Csak egy fontos dologról ne feledkezzünk el, hogy gyermekeinkből először „embert” neveljünk.

A kérdés az, hogy Salomé melyik országra, királyságra, uralkodásra gondol, amikor fiainak a „jobb és bal kéz” felőli helyeket óhajtja. Földi királyságra vagy a mennyországra? Ha Izráel királyságára gondol, akkor ő is annyit értett meg Jézus tanításaiból, mint a tanítványok, akik még mennybemenetelekor is azt kérdezik: „Uram, avagy nem ez időben állítod-e helyre az országot Izráelnek?” Ha a mennyországra gondol, akkor fogékonyabb, mint a tanítványok, jobban megértette Jézus küldetését. Az érvek sokaságát lehet felsorolni, amikor egyik vagy másik változatot vizsgáljuk. Vannak, akik határozottan kiállnak a földi ország gondolata mellett, érveik meggyőzőek, mint ahogy azoké is, akik a mennyország gondolatát igazolják. Viszont Jézus válasza az eligazító. Újból igazolja, hogy nem kerül az emberi erők, emberi gondolatok fogságába. Figyelemre méltó az evangélista látásköre is, mint tudósító: „elközelített a mennyek országa”. Máté evangélista tudósításában, Jézus fellépésében megkezdődött „Isten királyi uralmának a közelsége”. Minden tanítása, tette, egyszóval élete ezt a beteljesedést hirdeti. Amikor bármely növény virágzásának teljességében van, gyönyörű látványt nyújt, de nem a látványért virágzik, hanem azért, hogy termést hozzon. A nagy gond, hogy a mindenkor tanítványok nem ismerik fel ezt a „rendeltetést”. Megragadnak egy-egy „vegetációs szakasznál”. Ennek hangot is adnak (a leggyakrabban Péter). Ezt teszi most Salomé és két fia is. Jézus királysága beteljesedőben van, emberi szemmel látva „virágzásban”. Hogy az melyik királyság, a mennyei vagy a földi, vagy a beteljesedésben levő földi-mennyei, számukra nem fontos, a pozíció fontos ebben a királyságban.

A felvetett kérésre Jézus válasza nem kecsesítő. Kérésre kérdéssel válaszol „Megihatjátok-e azt a pohárt, amelyet én megiszom? és megkeresztelkedhetek-e azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?” Mindkét kérdés a jövőre tekint. Jézus kérdésében arról a „pohár”-ról van szó, amelyért így imádkozott: „Atyám, ha lehet müljék el tőlem ez a pohár, mindazonáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint te.” A keresztség viszont halála módjára. A két testvér határozott választ ad. Vajon tudatában vannak-e, hogy mit fogadtak? Kérdéses, mint ahogy ma is minden fogadkozás: a keresztség sákramentumának kiszolgálásával, a konfirmáció alkalmával, úrvacsoravételkor, a házasság áldásakor.

Tekintsünk bele a két testvér életébe, ami e jézusi kijelentés után történt!

Lássuk előbb **Jakab** életét!

Jézus hűséges követője továbbra is, annak ellenére, hogy kérésük nem teljesült. A nagypénteki események kapcsán nem említik nevét, mintha fontos szerepet töltött volna be mint testvére, János. A Feltámadott megjelenései kapcsán sem. Viszont a pünkösöd utáni események rendjén, Péter és testvére, János mellett az egyház egyik „oszlopa” (Gal 2,1–10). Az apostolok cselekedeteiről írott könyv alapján pedig az első vértanú az apostolok közül. „Kiisszátok-e a pohárt...?” Jakab kiitta!

János

Nemcsak hűséges marad Mesteréhez, hanem megbízatást is kap a kereszt alatt. A feltámadás első tanúi között szerepel. Pünkösöd után „oszlop”-apostol. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv többször említi nevét (ApCsel 3,1–11; 4,13–22; 8,14–25). Neki tulajdoníthatjuk az egyik evangéliumot, három levelet és A jelenések könyvét. Nem szentírásbeli lejegyzés alapján „amikor már nagyon öreg volt, egyre csak ezt ismételte: Gyermekeim, szeressétek egymást. Aki ezt teszi – biztosította tanítványait – megtette, amit tennie kellett.” Ámen.

Ajándék neked

Alapige: Jónás 2,8–11

Bibliolvasás: 1Korinthus 14,1–12

Ajándékot kapni mindenki szeret, legyen az akár kicsi, akár nagy. Ilyenkor, már ahogy a kezünkbe vesszük az ajándékdobozt, öröm tölt el bennünket és kíváncsian fogunk hozzá annak kinyitásához, hogy izgatottan megnézhessük tartalmát. Ezúttal Isten küldött nekünk három ajándékdobozt, amit nyissunk együtt ki és vizsgáljuk meg azok tartalmát. Az első ajándék Jónás részére tartalmaz valamit, a másodikban nekünk elkészített sok-sok apró ajándékot lehetünk, a harmadikban pedig Jézus személyesen nekünk szánt ajándékát találjuk meg.

Nyissuk hát ki az első ajándékot. Ahogy a kezünkbe vesszük ezt a dobozt, észrevesszük, hogy egyáltalán nem egy csekélysegről van szó. Sőt, bizony igen hatalmas ez a doboz. De vajon mi van benne? Ahogy belenézünk, meglátjuk, hogy Istentől egy csodálatos és hatalmas ajándékot kapott Jónás. Az új lehetőség ajándékát. Jónás az Úr prófétaja volt. Neki is Isten üzenetét kellett közvetítenie, ami néha egyáltalán nem volt könnyű feladat. Az Úr megbízta őt azzal, hogy figyelmeztesse a Ninivebelieket a megtérésre, mivel azok gonosz életmódot folytattak. Jónás úgy gondolta, hogy nem érdemlik meg ezek az emberek a figyelmeztetést. Bűnösnek tartotta őket és arra gondolt, hadd pusztuljon el a városuk és ők is hadd vesszenek oda. Önbíráskodott. Útra kelt, hajóra szállt, de nem abba az irányba haladt, amelybe Isten küldte. Óriási vihar támadt a tengeren és amikor az utasok kétségbeesetten sorsot vetettek, hogy lássák, vajon ki miatt van rajtuk a büntetés, a sors Jónásra esett. Jónást ekkor kidobták a tengerbe. Már-már úgy látszott, hogy Jónás életét vesztí és belefutad a vízbe, de valami különleges dolog történt, Jónás egy cethal gyomrába került. Ez kivitte és a száraz parton kidobta őt. Jónás új esélyt kapott Istentől. Esélyt arra, hogy mindent, amit rosszul tett, most már másképp tehesse. Nemcsak új lehetőséget kapott, hanem új életet is, ami nem egy kis ajándék volt számára. Jónás ezt követően elvégzi küldetését és megtérésre szólítja fel a Ninivebelieket, akik ezt követően megváltoznak és meg is menekülnek a büntetéstől. Istentől egy csodálatos ajándékot kapott: új életet és új lehetőségeket.

Nyissuk ki a második ajándékos dobozt is, lássuk, mit találhatunk benne. Ebben a dobozban sok-sok drágakincset látunk. Ha belenézünk, saját magunkat látjuk benne. Látjuk benne a megpróbáltatásoknak a nehéz köveit. Azokat a hosszú éjszakákat, amikor valami mély fájdalom gyötört, amikor féltünk attól, hogy holnap mi várhat ránk, vagy lesz-e egyáltalán holnap. Látjuk az elénk gördülő akadályokat, problémákat, melyekkel nekünk kellett szembenéznünk és nem vehette le senki rólunk ezt a terhet. De nemcsak ezeket súlyos köveket látjuk, hanem csodálatos drágagyöngyöket is. Ilyen ékes gyöngyei az életednek a szüleid, akik kisdédként vigyáztak rád. Tápláltak, óvtak és szerettek téged. Melletted álltak és segítettek életed legcsodálatosabb és legkegyetlenebb napjaiban egyaránt. A másik gyöngyszeme az életednek a testvéred, vagy testvéreid. Ugye, milyen nagy kincsei ők az életednek? Tudtad, és tudod, hogy mindig van valaki melletted, akiben megbízhat, akire bármilyen helyzetben számíthatsz. Milyen fontos és milyen sokat jelent egy testvér az ember életében. És milyen fontos az, hogy te is önzetlen társa légy a testvérednek. Gyémántköve az életednek a hitvesed, akit melléd ajándékozott az Úr. Aki együtt örül veled a boldog percekben és együtt sír veled a nehéz pillanatokban egyaránt. Aki mindig melletted áll és mindent megtesz érted. Ugye,

milyen jó egy hűséges társ életünk vándorútján? Bizony, gyémántköve életednek a hitvesed. Aztán drágakövei a mi életünknek a gyermekeink és unokáink is. Mennyi örömet hoznak nekünk! Bennük a jövőnket látjuk. Tudjuk, van kikért dolgoznunk és harcolnunk. Van, akitől majd egy nap visszakapjuk azt a szeretetet és gondoskodást, amit mi adtunk. Milyen értékes drágakövei életünknek a gyermekeink és unokáink. Lám, ez az ajándékos doboz sem kicsi. Sok drágakövel lep meg benne minket az Úr.

A harmadik ajándékos dobozba beletekintve egy különleges ajándékot látunk. Isten gondoskodik rólunk itt ezen a földön. Mindent megad nekünk: családot, otthont és sikert. Ám Ő elkészített valami más ajándékot is nekünk. Valami sokkal többet, mint amit mi reméltünk. Ő nemcsak földi életünkről gondoskodik és ad nekünk kisebb-nagyobb ajándékokat, új lehetőségeket. Ő gondoskodik a földi kincseken túlmenően arról is, hogy mennyei kincsünk legyen. Elküldte az ő egyszülött fiát: Jézust. Neked és nekem egyaránt ajándékozta, azért, hogy általa bűnbocsánatunk és örök életünk legyen. Milyen fontos üzenete van annak, hogy Jézus Izráel egy kicsi településén, Betlehemben született. Sokan talán azt gondolnák, hogy Jézusnak Athénban a Capitoleumban, vagy Rómában, vagy valamelyik nagyvárosban kellett volna megszületnie. Egy ilyen város lett volna méltó az Isten fiának születéséhez, nem egy csekély, kis település. Ám Jézus nagyon egyszerű körülmények között született, üzenve ezáltal azt, hogy ő nemcsak a gazdagokhoz és hatalmasokhoz érkezett, hanem minden emberhez. Az egyszerűekhez is, a szegényekhez is, a betegekhez is, a lelkileg megtörtökhöz is. Ő hozzád is jött, és a megváltás, az örök élet ajándékát neked is adni akarja. A harmadik dobozban tehát egy nagyon fontos ajándékot találunk becsomagolva: az üdvösségnek az ajándékát, ami sokkal fontosabb, mint az, hogy mit kapunk itt ezen a földön. Ezt az ajándékot úgy kapjuk meg, ha szívünkbe befogadjuk Jézust és ott örök lakhelyet adunk neki.

Most három ajándékos dobozt nyithattunk fel együtt. Az elsőben a Jónásnak nyújtott új élet és új lehetőség ajándékait láttuk. A másodikba belenézve szemügyre vehettük azokat a drága kincseket – a szeretteinket, a lehetőségeket –, melyekkel megajándékoz bennünket Isten. A harmadikban pedig a legfontosabb ajándékot leltük meg: Jézust, aki által békénk lehet itt ezen a földön, az örök életben pedig üdvösségünk. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Hit által vándorolni

Alapige: Zsidókhoz 11,8–10

Bibliolvasás: 1Mózes 12,1–9

A ballagások idejét éljük. Sokan elmennek ilyenkor szeretteik ballagására. Az elbálgató fiataloknak búcsút kell vennünk egy bizonyos életszakasztól, aztán egy újabb időszak következik az életükben. A ballagás mintegy érzékeltetni akarja azt, hogy vándorok vagyunk a földön, s nem tudjuk, hogy mit hoz a holnap, ahogy Jakab apostol mondja levelében.

De nemcsak a ballagás érzékelteti vándor mivoltunkat, hanem életünknek az a mozgalmassága is, ami a modern idők világában rányomja bélyegét sok ember életére. Nagyapáink, dédnagyapáink idejében sokkal stabilabb életmódot folytattak, mint manapság mi magunk. Voltak olyan elődeink, akik talán soha sem voltak a falu határain vagy a közeli falvakon túl, esetleg csak a legközelebbi városig jutottak el.

Manapság a turizmus idejét éljük. Sok utazási iroda kínál jó pénzért utazási lehetőséget a világ minden irányába.

Testvéreim! Alapigénk egy olyan embert állít elé, akinek a neve jól ismert a bibliaolvasó ember előtt: ez Ábrahám. Isten megszólította és egy új célt szabott Ábrahám elé. Ez az új cél egészen messze esett az ő lakhelyétől, Úr-Kaszdimtól, attól a mezopotámiai várostól, ahol addig élt. Akkor még Ábrámnak hívták. Isten kimozdította őt lakóhelyéről, rokonsága közül, abból a pogány szellemi környezetből, ahol korábban élt. Így lett az Isten szavára elmozduló, s vezetésére teljesen ráhagyatkozó ember a hit által. Ennek alapján jut el egy hosszú vándorlás nyomán arra az új helyre, amit maga Isten jelöl ki számára: Kanaánba. Keletről nyugatra haladva teszi meg a több ezer kilométeres utat Isten útmutatása nyomán.

Lám, ez a mozgalmasság már az ősidők óta jellemzi az emberiséget. Nem csak a kereskedőket, de a hajósokat, a felfedezőket és a háborús kalandorokat is. Ezt a mozgalmasságot latinus kifejezéssel mobilitásnak nevezzük. Van ennek egy olyan hátsó mozgatórugója, hogy nyugtalan az ember, állandóan új élmények után vágyik, új embereket és kultúrákat akar megismerni. Ha a mi magyar népünknek a történelmi hátterét próbáljuk ebben az összefüggésben felvillantani, máris nagyon otthon vagyunk ebben a témában. Tudjuk, hogy mi az Urál közeléből kerültünk ide, és nem utazási irodák szervezésében. Sok különös oka volt annak, hogy elindultak a mi őseink. Lóra pattantak, bekalandozták az európai vidékeket és így telepedtek le a gazdag, sokszínű Pannón síkságon. Nem is volt rossz a választásuk a mi magyar őseinknek.

De más nemzeteket is jellemez ez a nyugtalanság. Tele van Kanada hollandokkal meg németekkel. Az olaszok is szétszóródtak a világban. A spanyolok és portugálok is nagy kalandorok voltak, akár csak az angolok vagy franciák. Ezért is volt annyi gyarmatuk. Mindezekkel csupán illusztrálni szeretnénk azt, hogy az emberben ősidők óta ott volt az újabb élményekre való vágy. Egy belső hiányérzete van az embernek és ezt kellene valamiképpen kielégíteni. Csakhogy, sem a turizmus, sem a kalandos hajóutak, sem a gyarmatosító hódítások nem elégítik ki az embernek ezt a belső ösztönös vágyát.

Ezért kellene nekünk valami egészen más okból megmozdulni. Olyan jó lenne ráhangolódni arra a belső lelki motivációra, amire ráhangolódott Ábrahám, hogy mi ne csupán gazdasági vagy politikai okból elmozduló emberek legyünk ezen a világon, hanem elsősorban Isten által elhívottak. Azt olvassuk az alapigében, hogy hit által engedelmessé vált Ábrahám, mikor elhívott, hogy menjen arra a helyre, amelyet örökölendő volt és kiment, nem tudván, hova megy.

Testvérek! Nagy kérdés, hogy ismerős-e ez az Isten általi elhivatottság? Szólt-e már neked úgy Isten, hogy szíven ütött ez a szó és azt mondtad, mozdulnom kell abba az irányba, amelyet Isten mutat nekem. Kifelé abból a környezetből, vagy szennyezett levegőjű világból, ahol csak istentelenség, káromlás van, ahol a paráznaság, a korrupció, a hazugság, a könnyű erkölcs a divat. Ki akarok szállni ebből a világból, mert megszólított Isten, elhívott és eljegyzett engem magának örökre, ahogy a hóseási próféciában ígerte Isten az Ő választott népének.

Ha egyszer megszólított engem és eljegyzett magának Isten, megtisztította az életemet, már nem illik hozzám mindaz, amit ez a világ a maga istentelenségében oly könnyedén megenged magának. Sem a könnyű erkölcsiség, sem a lopás, sem a korrupció, sem a kétszínűség, sem az álszentség. Mert nekem Isten új nevet adott, mint Ábrámnak, vagy mint az unokájának, Jáköbnek. Ezért akar engem megtanítani egy olyan vándorlásra, ami nem a turistákra jellemző kalandvágy, nem ilyen felszínes végigrohánása a világnak. Az én vándorlásom a zarándoknak a vándorlása, akinek mennyei célja van. Nagy különbség van ugyanis a turista és a zarándok között. A hátizsákos, bakan-csos vagy firdöző turista ismerős. De a zarándok, aki belső indíttatás alapján keres fel

bizonyos szent helyeket, s ott befelé fordulva akar elmélyülni, elmélkedni, és az Istenel való találkozás nagy élményében részesülni, ma egyre kevésbé ismerős.

Az újszövetségi zarándoknak a Zsidók 12,28-ban azt mondja Isten: „mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel.” Nagyon egybecseng ez alapigénkkel, a 11. rész 8. és 10. versével. „Ábrahám... kiment arra a helyre, amelyet örökölendő vala... Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten.” Ábrahám ott hagyta Isten szavára Úr-Kaszdimot, a civilizált lakóhelyet, és vállalta a hosszú vándorlást, útközben a sátor felütését, az ideiglenes otthont. Aztán megérkezve Kánaánba, dél felé haladva ott is újra és újra sátrat húz föl és mellé mindig oltárt épít.

Ez egy csodálatos kép arra nézve, hogy a hívő ember nemcsak sátrat, házat épít ezen a világon, hanem oltárt is. Nyilván nem úgy, ahogy Ábrahám, hogy kőből egy nagy rakást épített föl s azon áldozati állatokat égetett el. Ma már az oltárépítés olyan értelemben zajlik a hívő ember életében, hogy rendszeresen megáll Isten előtt, időt áldoz a vele való kapcsolatra, anyagiakat hálája jeléül, testét pedig szent életre szánja. Sátor és oltár, ez a hívő ember életének gyönyörű szimbóluma. Ha az oltár elmarad a sátor mellől, elmarad a békesség is a mindennapi életből. Akkor már a mi vándorlásunk nem zarándoklat, hanem turizmus, vagy esetleg csavargás. Emellett vannak céltalanul kóborló, ide-oda jövő-menő emberek is. Nézz csak szét egy mai modern bevásárló központban. Sokan csupán átsétálnak rajta, anélkül, hogy vásárolnának, vagy akarnának egyáltalán valamit. A hívő keresztyén ember nem ilyen! Sem nem csavargó, sem nem kóborló, jövő-menő ember, hanem céltudatos zarándok.

A múlt század egyik neves színésznőjéről, a ma is élő Jane Fonderól olvastam egy érdekes dolgot. Ahogy kezdett leáldozni a csillaga, váltott és más identitást öltött magára. Nagy háborúellenes aktivista lett a vietnámi háborúk idején. Aztán később az aerobicnek volt a tanító mestere, a női testkultusz egyik képviselője. Aztán később már elkötelezett hívő ember lett. Valaki vizsgálni kezdte az ilyen életvitelt és azt állapította meg, hogy ez a színésznő nem sokáig fogja tartani vallási identitását, mert aztán újabb állapotra vágyik. Identitásának állandó változtatása azt jelzi, hogy sok ember soha sem nyugodt abban a státuszában, amiben éppen van. Mindig ki akar bújni a bőréből és mint a kígyó, amelyik vedlik, új bőrt ölt magára.

Testvérek! Ábrahám nem azért indult útnak, mert vedlett a bőre és más státuszt kellett öltönni magára. Azért indult útnak, mert Istentől megszólított ember volt és egy mennyei örökség várományosa lett. Az alapokkal bíró városra lett előjegyezve Ábrahám. Manapság sok fiatal házaspár nagyon örvendene annak, ha lenne olyan lakáshivatal, ahol előjegyeznék egy biztos lakásra. Manapság már nincsenek ilyen lakáshivatalok. Vannak, akik ezért sírják vissza a kommunista időket, mert akkor könnyen lehetett lakáshoz jutni. Csakhogy közben bezártak a négy betonfal közé és szabadságod sem volt kimondani azt, ami a szíveden volt, sem a határokon túlra eljutni rokonokhoz, barátokhoz.

Testvérek! Isten ma egy másfajta várost kínál nekünk, akárcsak egykor Ábrahámnak, olyan alapokkal bíró várost, olyan örök lakást, amely felé tart minden hívő ember élete. Hadd tegyük fel a személyesen mindnyájunkat érintő kérdést: van-e egyáltalán örök lakásunk? Tudod-e, hogy mi felé tartasz? Az is jó, ha arra a rövid időre, amíg itt élsz a földön, arra a hetven vagy nyolcvan évre van egy lakásod, ahova meghúzódhatsz, ahol fészket rakhatsz, ahol családod kibontakozhat, ahol aztán végső nyugalomra hajthatod a fejedet, hogy ne csavargóként halj meg egy hid alatt. De még jobb, ha van a földi átmeneti sátradon túl egy örök lakásod.

Ezért kell újra és újra megkérdezni: tudod-e, hogy kinek hiszel és tudod-e, hogy van örök életed? Ha ma éjjel véget ér a földi életed, akkor mi következik? Egyáltalán kiírható lenne földi életed végére, ötven, hetven vagy nyolcvan év után, hogy folytatása következik? Milyen jó lenne, ha a fejfádra nem az kerülne fel, hogy ez egy céltalanul csavargó földi embernek a végállomása, a rothadandóságnak alávetett sírkamra, hanem inkább az legyen kiírható: folytatása következik. Az egész életed példája, hited tovább-sugárzása, a szolgálatod, a mennyei örökségen való csüngésed írja bele a mások szívébe maradandóan azt, hogy folytatása következik. Nem olyan film ez, aminek két óra után vége van, és sajnálsz, hogy nincs folytatása. Hanem igenis, van folytatása, de nem oda-lent a kárhozát mélységében, vagy nem ott, ahol elenyészik a valamikor izmos, feszes, mutatós test, hanem van folytatása ott, a mennyei alapokkal bíró városban, aminek építője és alkotója Isten.

Ábrahám tudta, hogy ott van az ő végállomása. Akkor is, ha Úr-Kaszdimot ott kellett hagynia, akkor is, ha megérkezett Kánaánba, s akkor is, amikor onnan továbbvándorolni kényszerült Isten útmutatása alapján. S akkor is, amikor utódai, Izsák és Jákób szintén az ígéret földjén laktak sátorokban Ábrahámmal együtt, mint ugyanazon ígéretnek örökös társai. Mindhárman Istentől elhívott emberek voltak, akiknek egész földi vándorlását az isteni elhívó szó határozta meg. Ez volt elhívásuk motivációja, és a célba érkezésüket is ez határozta meg. Mindhárman azért voltak Istentől rendszeresen megszólított emberek, mert Isten ismételtlen rá akarta irányítani figyelmüket arra a mennyei örökségre, amit nemcsak ígéret formájában, hanem valóságosan is megkaptak.

Egy olyan örökség ez, amire érdemes várni. Izsák és Jákób várta az alapokkal bíró várost. Az a nagy kérdés, testvérek, hogy miközben földi életünk idejében várunk egy-egy érdekes, izgalmas eseményt, mint pl. ballagást, esküvőt, vagy egy gyermek születését, a hitves hazaérkezését hosszú külföldi munkából, aközben alávettetik-e minden várakozásunk ennek a nagy várakozásnak, amiről az ösatyáknál olvasunk?

Zarándok seregben mentek a zsidók egykor Jeruzsálembe, majd onnan haza. Mert a zarándok mindig egy közösséghez tartozik. Ha a mennyei örökség birtokosa vagy, te sem vagy egyedül, hanem lelki testvérek közösségében vándorolsz a mennyei haza felé.

A zsidó zarándokok Jeruzsálemben megmártóztak az Isten-közösség áldásaiban. Jézus is azért maradt vissza 12 évesen a jeruzsálemi templomban, hogy az Atya dolgaival foglalkozzon. Itt ismerhetjük meg mi is az Atya áldásának forrását. Így lesz rendíthetetlen országban részünk, miután elfogy földi zarándokutunk. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz

Alapige: Márk 4,30–32

Az ige megértéséhez

omoioó = hasonlítani (fut.). *A mennyeknek országa tulajdonképpen nem a mustármaghoz hasonlít, csupán „úgy viselkedik, mint a mustármag”* A példázat tartalmát, üzenetét figyelembe véve Isten országa ahhoz a mustárfához hasonlít, melynek ágai közt fészket raknak a madarak. A mustárcserjében, magas bokraiban egyáltalán nem raknak fészket a madarak, esetleg annak tövében és árnyékában. Az omoioó e példázatban nélkülözhető kifejezés lehetne, hiszen semmivel sem jelent többet, mint hogy Isten országával is úgy van, mint a mustárfával, természetüket tekintve hasonlítanak egymáshoz. Isten országa természetesen nem a kereskedőhöz hasonlít, hanem az igazgyöngyöz (Mt 13,45). Nem a tiz szűzhöz, hanem a menyegzőhöz (Mt 25,1). Nem a királyhoz, hanem a király fiának menyegzőjéhez (Mt 22,2). Nem a gazdaemberhez, hanem az igazságos bérezéshez (Mt 20,1 skk.). Nem az emberhez, aki az ő földjébe jó magot vetett, hanem az aratáshoz (Mt 13,24), és nem egy földi királyhoz, aki számot akar vetni az ő szolgálóival, hanem az elszámoltatáshoz (Mt 18,23). És mégis, Isten országa, minden értelmet felülhaladva, olyan földi folyamatokhoz, földi állapotokhoz, dolgokhoz „hasonlít”, mint a mustármagé, mely „felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz, és nagy ágakat hajt, úgy, hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak”

szinapi = mustár (kokkó szinapósz = mustármag). A szinapi elsősorban azt a gyakran előforduló fekete mustárcserjét (*Sinapis nigra*), jelöli, mely Palesztina termékeny földjein, veteményes kertjeiben 3–4 méter magasságig is felnő. De így is csak cserje, bokor, és semmi esetre sem fa, azaz dendron. Magvait fűszerként, gyógyszerként, de madáreledelként is hasznosítják. Zsenge virágbimbóit zöldségként fogyasztják. Ezért is természetik Mt 13,31 szerint: „...vévén az ember, elveti az ő mezejében.” A parányi, milliméter nagyságú mustármag terebélyes cserjévé, bokorrá nő, a Genezáret és a Holt-tenger partvidékén a 3–4 méter magasságot is eléri. De még így is csak képtelenen nevezhető fának. Az ember hiába is keres madárfészket a *Sinapis nigra*-n, viszont annak tövében és árnyékában annál gyakrabban. A mustármagnál természetesen kisebb magvak is vannak, pl. a mákszem. A kertjét művelő zsidó sok mindenhez hasonlította e két aprócska magot közmondásaiban. A judaizmusban a mustármag az elenyészően, aránytalanul kicsinek a képe, ugyanakkor a mustárcserje a rendkívül gyökérképes eperfa ellentéte (Lk 17,6). Kicsinysége a gyengeség, a kiszolgáltatottság, a szárnalmasság szimbóluma.

Másodszor a szinapi azt a mustárfát, *Salvadora pasicat* jelöli, mely jóval ritkábban fordul elő a Galileai- és a Holt-tenger partvidékén, viszont annál gyakrabban a szteppék területén. Magassága eléri a 9 métert is. A madarak szívesen eszik bogyóit, melyek parányi magvakkal vannak tele. A Lukácsnál is olvasható példázathoz leginkább ez passzol. Ennek a szteppéken honos, alig ismert mustárfának nagysága miatt nincs helye a megművelt veteményes kertekben. (32. v.) Isten országa tehát nem a mustármaghoz,

hanem annak záró, végső stádiumához, a kifejlett, felnőtt, a madaraknak védelmet nyújtó mustárfához hasonló. A madaraknak védelmet, oltalmat nyújtó mustárfa az alattvalóinak védelmet nyújtó egykori birodalmak képe, szimbóluma volt. A madarak itt a pogányokat jelölik.

kataszkénó = sátrat verni, táborozni. Ez a kifejezés hasonlatunk eszkatalógiai karakterét jelzi. Olyan tipikusan eszkatalógiai terminus technikus, mely a pogányoknak Isten országába való bekebelezését jelzi. Máté és Lukács a hasonlat eszkatalógiai karakterét színes vonásokkal ecsetelik: a mustárcserjét fának nevezik, „fává lesz” (Mt 13,12), „és lett nagy fává” (Lk 13,19), holott a mustárcserje egyáltalán nem fa, azaz nem dendron.

Prédikáció

Minden földi magnál kisebb

Karácsony estéjén az unokáját is elvitte a nagymama a karácsonyfa ünnepélyre. Erre az alkalomra az ifjúsági bibliakörösök betlehemi jászolbölcsőt készítettek, benne a *kis Jézussal*, körülötte pedig József és Mária, a pásztorok és a napkeleti bölcsek, az ökrök és a szamár. Elbűvölve nézte az unoka a jászolbölcsőt, majd így szólt: „Mama, milyen parányi az Isten Fia!” Így van, testvéreim! Mi olyan nehezen hisszük el, hogy a hatalmas, mindenható, dicsőséges és erős Isten egy magatehetetlen, parányi gyermekben jelentette ki magát, jött közel hozzánk, bűnös emberekhez. Ézsaiás így jövendöl erről a kisgyermekről: „Mert egy *gyermek* születik nékünk, fiú adatik nékünk, (*de*) és az *uralom* az ő vállán lesz, és hívják nevét: *csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének. Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján...*” (9,6–7) Erről szól, testvéreim, ez a példázat, ezért nevezzük ezt kontraszt-példázatnak. Milyen parányi ez a karácsonyi gyermek, de ő az ég és a föld Ura, milyen erőtlén és gyenge egy-egy prédikáció, de míg hallgatjuk, a mindenható Isten világot megmozgató, megváltó kijelentésévé lesz. Milyen parányi és jelentéktelen a kezdet, az egyház és benne a gyülekezetek, de bennük Isten nagy és hatalmas országa teljesedik ki. Az *ekklésia* sem azonos a *basileaval*, hiszen a gyülekezet is csak mustármagnyi kezdet, csak zsengeje az eljövendő termésnek, Isten országának. De ez a gyülekezet-kezdet már e földön magában hordozza Isten országát. Az egyház minden gyarlósága, jelentéktelensége ellenére mégiscsak Jézus Krisztus földi teste. A te hited sem nagyobb egy mustármagnál, de hegyeket képes megmozgatni (Mt 17,20) és az eperfát gyökerestől kiszakítani (Lk 17,6). Ha a Krisztusban való hited megszületik a szívedben, bár kezdetben kicsi és erőtlén, de egyre nagyobb és erősebb lesz, és majd egyszer te is elmondhatod, hogy a hívő embernek minden lehetséges.

Így van az Isten országával is. Olyan most, mint egy gombostű nagyságú mustármag, az emberi szem számára alig érzékelhető nagyság, „minden földi magnál kisebb” (4,31). Példázatunk szinte minden szava ezt támasztja alá, de ha felnő, „minden veteménynél nagyobb lesz, és nagy ágakat hajt, úgy, hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak”. Még a pogányoknak is lesz hely benne, ha megtérnek.

Az ótestamentumi próféták ígérete teljesedik be

Példázatunk ótestamentumi ígéretekre támaszkodik. Így szól Isten a *gyermektelen Ábrahámhöz*, aki *magzatok nélkül* jár, és *senkije nincs*, akire háza rászállhatna, *nincs örököse*: „Tekints fel az égre, és számláld meg a *csillagokat*, ha azokat megszámlálhatod... Így lesz a te magod.” (1Móz 15,2–5) Nabukodonozor látomásában egy *világfát* lát: „Nagy volt a fa és erős és magassága az égig ért, és az egész föld széléig látható,...

alatta árnyékot talál a mező vada, és ágain lakoznak az ég madarai.” (Dán 4,7–9) Az, hogy a mustárfa ágai között fészket raknak a madarak, nem csupán tapasztalati valóság, de emlékezés is Nabukodonozor világfájára. Isten országának ez a *természete!* Ezékielnél ezt olvassuk: „Izráel magasságos hegyén plántáltam őt, és ágat nevel... és nagyságos cédrussá nevededik... szárnyas madarak ágainak árnyékában fognak lakozni.” (17,23) Milyen parányi a mustármag, a kezdet, és milyen hatalmas annak végső kiteljesedése, Isten országa. A legkisebb, a legjelentéktelenebb kezdetből Isten országának fája nő ki feltartóztathatatlanul, eltántoríthatatlanul, Dániel világfájához hasonlóan, hogy az egész föld fölő növe, beárnyékolja azt a menny dicsősége.

a) Jézus prédikációja

Milyen parányi, erőtlén mag volt Jézus prédikációja. Jóformán meg sem hallják, de nem is akarják meghallani, olyan jelentéktelennek, valószínűtlennek tűnik: „Szemeitek lévén nem láttok-é? És füleitek lévén, nem hallotok-é? és nem emlékeztek-é?” (Mk 8,18) Hát ma nem így van? Nem falra hányt borsó a Krisztus jelentéktelennek tűnő, mustármagnyi üzenete? De az ő prédikációjából ezt az egész világot átfogó, átölelő, befogadó mennyei ország, Isten országa nő ki. Jézus jelentéktelennek tűnő fellépése a hatalmas Római Birodalom peremén, az ő szűkebb hazájában a mustármag természetéhez hasonlóan dánieli világfává terebélyesedik ki. Éppen az üldözött, megfeszített, hajléktalan Jézus, akinek még a *fejét sincs hová lehajtania* szól így: „Az én Atyámnak házában sok lakóhely van... Elmegyek, hogy *helyet készítsék* néktek.” (Jn 14,2) Kezdetben csak egy karácsonyi kisgyermek, de amit hoz, az új ég és új föld (Jel 21,1). Nagypénteken ő csak egy keresztre feszített, aki bűnösök közé számláltatott, de amit hoz, az egy olyan új világ, melyben Isten lesz „minden mindenkben” (1Kor 15,28). Milyen minimális ez a jézusi, mustármagnyi kezdet, és milyen maximális, ami kinő belőle: Isten országa. Ha ebben a mustármagnyi Jézusban megsejted Isten eljövendő birodalmát, sohasem fogsz arra törekedni, hogy ezt a mustármagyt vonzóvá, attraktívá próbáld tenni, hogy nagyságrendekkel fokozd az egyház jelentőségét vagy a vasárnapi prédikációt világmegváltó hatalomként beállítani.

b) A lelkipásztorok prédikációja

Milyen mustármagyi, erőtlén, gyenge, valószínűtlen, védtelen, kicsi és olykor szét-eső a prédikációnk, a bizonyágtételünk vasárnapról-vasárnapra. Isten őrizzen, hogy a Jézus isteni erejű igehirdetéséhez a mi emberi, és oly gyarló igehirdetésünket hasonlítsuk. De az az ígértünk, hogy a *hirdetett ige Isten Igéje*, és ez ígért szerint a hirdetett, prédikált, szószéki ige, a testté lett Ige mégis, rajtunk kívül és ellentünkre, felnő és betölti az eget és a földet. Jézus ezzel a példázattal minket, igehirdetőket, és titeket, a Jézusról bizonyágtevőket arra bátorít, hogy az evangélium *jelentéktelen kezdetén* megütözve, el ne pártoljatok tőle. Ma is, miként egykor Jézus idejében, csupán azért vetik meg gögösen gúnyolódva az evangéliumot, mert azt olyan *ismeretlen és jelentéktelen emberek* hirdetik, mint én is, mert a világ azt nem fogadja be nyomban, és nem tapsol neki, csak néhányan, a „semmi emberek” – mondja Kálvin. Ha csak a kezdeteket, a prédikációnkat nézzük, akkor a helyzet kétségbeejtő. Jézus azonban szándékosan hirdette Isten országát, s bízza ránk is olyan gyenge, megvetett emberekre, mint amilyenek mi is vagyunk, hogy aztán a „nem remélt előmenetel jobban feltüntesse az ő hatalmát”, olvassuk Kálvinnál. A parányi kezdet, Isten országának hirdetése, prédikálása egy eljövendő hatalmas vég kezessége, garanciája és bizonyossága. Esélytelennek, jelentéktelennek ítélt igehirdetésünk dacára, e valószínűtlen kezdet dacára mégis egyre hatalmasabb lesz az Isten országa számára megnyert emberek száma, azoknak az újjászületett, megváltozott embereknek a száma, akik az ige prédikálásának hatására újultak meg, tértek meg (Mk 4,1–20; Lk 8,4–15). A minden földi magnál kisebb mustármag Jézus 12

tanítványára is emlékeztet, arra a *legkisebbre*, aki a „mennyek országában *nagy* léssen” (Mt 5,19). Parányinak, erőtlennek tűnő igehirdetésünk és a te bizonyágtételedek, az egyház üzenetének ereje kihat az egész földre és minden népekre. Lehet, hogy vasárnapról-vasárnapra ezt a parányi mustármagot, a hirdetett ígét könnyűszerrel felkapkodják az égi madarak, de amikor a föld és az ég elmúlnak, akkor éppen ez a bizonytalan sorsú, prédikált ige növi ki magát hatalmas fává, s ágai között ott lakoznak majd és raknak fészket a föld minden népei, Isten megtért gyermekei. A jelen valószínűtlensége dacára is e „mostani eon lejárta után”, a *parúzia* idején minden mértéket meghaladó dicsőségben jelenik meg az örök cél, Isten országa, melyet prédikálunk. Nem az idő a döntő tényező, hogy meddig tart ez a növekedés, fává gyarapodás. A döntő, a hangsúlyos az, hogy ebből a legparányibb kezdetekből nő ki, lesz örökkévaló nagysággá Isten országa.

Nem lettünk szkeptikusak?

2000 éves igei magvetés után nem lettél szkeptikus az új ég és új föld tekintetében? Valóban Isten „minden mindenkben”? Ahhoz, amit magad körül látsz, ahhoz, ami körülötted történik, van valami köze a hitednek? Nemde te is jövőben való hit nélkül élsz, tárgyalasz, politizálsz, annak ellenére, hogy keresztyénnek vallod magad? Ne vedd ezt tőlem panaszként, szemrehányásként, inkább imádságként: hiszek Uram, légy segítségül az én hitetlenségemben. Hitetlenséged, melyből csak Isten szabadíthat ki, nemde mindig csak a parányi magot, a mustármagynit látja, és sohasem annak kontrasztját, a belőle kinövő eljövendő teljességet? Hinned kell ennek a kontrasztnak a valóságában, abban, hogy kizárólag azoké a mennyeknek országa, akik most szegények, sírnak, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot, akik háborúságot szenvednek és üldöztetnek. Hinned kell, hogy az utolsókból lesznek az elsők. Hinned kell abban, amit Jézus az írástudók, farizeusok, de a ma élő túlságosan is magabiztos és olykor felelőtlen egyházi vezetők fejéhez vág: „A vámszedők és parázna nők megelőznek titeket az Isten országában.” (Mt 13,31) Bármennyire is éles ellenét húzódik meg Isten országa és e mostani világrend között, hinned kell, hogy ami ma annyira valószínűtlen, egykor majd hatalmas és dicsőséges lesz. Hinned kell ennek a kontrasztnak a létezésében, megvalósulásában, abban, hogy az éretted keresztre feszített a királyok királya, az ég és föld ura, hogy megvetett, figyelmen kívül hagyott Igéje a szavak szava, a beszédek beszéde lesz.

Nem lettünk szkeptikusak? Vajon nem mondanak igazat gyülekezetünk öregjei, hogy mennyire jó, hogy megöregedtek, és hogy mennyire boldogan vesznek búcsút e világtól, mert ők egyáltalán nem szeretnék a jövő generáció, drága gyermekeik, unokáik bőrében lenni, akikre olyan sivár, borzalmas, önmagát felélő és elpusztító világ vár? Én nagyon is megértem ezeket a drága, minket féltő, érettünk imádkozó öregeket! Szinte szó szerint ugyanezt mondja Luther 1538. jan. 18-án, amikor üstökös jelent meg az égen: „Mennyire sajnálom azokat, akik utánunk jönnek, mert világosság helyett sötétség vár rájuk.” Viszont egyáltalán nem értem meg azokat, akik azt mondják, hogy emiatt nekik nincsenek nyugtalan éjszakáik, nem értem meg őket, akiknek szintén van szemük, de nem látnak, akik illúziókban ringatják magukat. Némely sekta tagjai, még ha elenyésző számban is élnek közöttünk, Jézussal ellentétben nem példázatok segítségével próbálják megérteni és magyarázni Isten országának titkát. A jehovisták aprólékosan, részletesen ecsetelik, írják körül Isten országát, s ezzel nevetségessé, groteszkké, Isten-nélkülivé teszik azt. Amit Isten országaként írnak körül, az csupán saját, kegyes uralmi vágyuk megjelenítése. Ők csupán egy általuk korigált, megreformált, megújított Isten-országot várnak, és nem Isten *új teremtését*, melynek „felnevekedése” Jézus példázata szerint minden leíró képességet, minden emberi értelmet felülhalad.

Nem lettünk szkeptikusak? Reálisnak tartod a mustármag-példázat üzenetét egy olyan világban, melyben radioaktív felhők keringnek a föld körül, melyben a fukusimai atomerőmű felrobbanását követően még ma is folyamatosan ömlik a radioaktív-szennyezett víz az óceánba, amikor sok ezer négyzetkilométeres úszó szeméthegeyeket kerülgetnek az óceánjáró hajók, hogy célba érhessenek, amikor egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy az elkövetkező évtizedekben, évszázadokban újszülöttek milliói éppen emiatt fognak megbetegedni és meghalni? Hát nem borul máris sötétségbe a Jézus ígérte Isten országának fénye?

Nem nézheted tétlenül!

Óvakodj a ránk leselkedő veszély ködösítésétől, a hamis nyugtatgatástól! Próbáld pontosan és megvesztegethetetlenül nézni a jelent. Csak ha valóban ebben az isteni kontrasztban látod gyermekeid és unokáid jövőjét, csak akkor leszel képes arra, hogy pontosan lásd a márt és felmérj a jövőt. Ha Isten országát a világosság uralmának hiszed, nem engedheted meg, hogy sötét hatalmak pórázon vezessenek téged. Ha hiszel a teljességben, egy szabadságban és kegyelemben közeledő jövőben, akkor nem nézheted tétlenül, hogy az emberi élet, állítólag magasabb célok érdekében, elhanyagolt, megvetett és tönkretett legyen. Nem nézheted tétlenül, hogy értelem, technika és sok pénz segítségével tovább folyjon annak a földnek a kizsákmányolása, kiszípolozása, mely földről ezt olvassuk a Bibliában: „*Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiaát adta*” érette (Jn 3,16). *Úgy szerette!* Ez az *úgy* Jézus kereszthalálát és a Megfeszített feltámadását jelenti. *Úgy*, azaz *így* és *ennyire* erősítette meg, újította meg Isten az ő *igenjét* a teremtett világ felett. Ez már elegendő ok arra nézve, hogy védekezzél azzal a felelőtlenséggel, játszadozással szemben, mellyel politikai nihilisták játszadoznak a világ sorsával. Gondoljatok a hitelminősítőkre és a lelketlen bankokra, a spekulációs támadásokra. Nemcsak Magyarország, de ma már szinte egész Európa ettől szenved. Mit tegyék? – kérde. Légy a *jövő ügyvédje*, advocat futuri. Erre biztat a mustármag példázata. Gondolataidban és cselekedeteidben kötelezd el magad Isten országa iránt, melynek árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak, otthonra és örök békességre találhatnak minden népek. Ezek a madarak nem a Sátán égi madarai (4. v.), hanem „sok mindenféle nép” (Ez 31,6). Ez az árnyék, *szkia*, nem a halál árnyéka, hanem oltalom, „...a nap meg nem szűr téged” (Zsolt 121,6). Isten országának fája már áll az egykori mustármag helyén. Ki gondolta volna? Széles ágaival, árnyékot nyújtó koronájával ez a fa Isten országa, melyben „Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről, és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé” (Jel 21,4). De az „Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga Isten lesz velök, az ő Istenök” (Jel 21,3). Ámen.

Ajánlott irodalom

- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 281–283.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 145–148.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. Székelyudvarhely 1940, 152.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussat Verlag, Neukirchen/Vluyn 1994,
- LOHMAYER, E.: *Das Evangelium des Matthäus*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1956, 216–218.

- LUTHER IM GESPRACH (*Die Tischreden*). Insel Verlag 1983, 228.
- MARTI, K.: *Das Markus Evangelium, ausgelegt für die Gemeinde*. F. Reinhardt Verlag, Basel 1967, 88–92
- POHL, A.: *Das Evangelium des Markus*. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1968, 207–209.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Markus*. Brockhaus Verlag, Wuppertal und Zürich 1994, 109–110.
- VARGA Zs.: Márk evangéliumának a magyarázata. In: *Szentírás magyarázata*. Jubileumi Kommentár, Budapest 1964, 48.

Lattaquié Ignatiosz

Szentlélek nélkül távoli az Isten,
Krisztus a múlté,
az Evangélium holt betű,
az egyház egyszerű szervezet,
a tekintély uralkodás,
a misszió propaganda,
az istentisztelet emlékek földidézése
és a keresztény cselekvés rabszolgamorál.

De őbenne: a kozmosz fölemelkedik
és vajúdva szüli az Országot,
a feltámadott Krisztus itt van,
az Evangélium életerő,
az egyház szentháromságos közösség,
a tekintély szabadító szolgálat,
a misszió Pünkösöd,
a liturgia emlék és elővételezés,
az emberi cselekvés isteni jegyeket nyer.

Uppsalai jelentés, 1968

(Az Egyházak Világtanácsának uppsalai ülésén hangzott el. Arra szólít, hogy ismerjük el a Lélek elsőbbségét mint az egyház életelvét.)

Prédikáció anyák napjára

Szántó Tünde

Kütküllőboldogfalva

Íme, a te anyád!

Alapige: János 19,25–27

Bibliolvasás: 1János 4,7–16

Azért választottam anyák napján ezt a néhány igeverset alapigéül, mert egy édesanya és fia különös és kölcsönös kapcsolatáról szól, ugyanakkor egy jó példa számunkra az, amit Jézus földi élete utolsó perceiben tesz. A fiú a kereszten, anyja a kereszt lábánál, és elhangzik néhány szó a keresztről. Az elhangzottaknak fültanúi: Jézus anyja, az ő nőtestvére, aki Klópás (Kleofás) felesége volt, Magdalai Mária és János, a legifjabb tanítvány. A három Mária közül ketten édesanyák voltak: Jézus anyja és Klópás felesége.

Ma a templomban is sok édesanya van, de olyanok is, akiknek még nincs, vagy nem is lehet gyermekük. Úgy vagyunk most jelen ezen az istentiszteleten, mint ahogy a keresztnél voltak ott néhányan, ahány ember, annyiféle minőségben. Vannak közöttünk édesanyák, nagymamák, leendő édesanyák, gyermekek, akiknek van édesanyjuk, nem árvák, édesapák és nagyapák. Jézus keresztről elhangzó szavai mindannyiunkat meg akarnak szólítani. Nem sok idő telt el nagypétektől, a passiótörténetre való emlékeztéstől, s most újra a szenvedésről fogunk hallani, a szenvedésről, mint a szeretet próbájáról, arról, hogy az igazi szeretet sok szenvedéssel jár együtt.

Anyák napján az édesanyákat köszöntjük. Őket ünnepeljük mindazért, amit édesanyákként vállalnak gyermekeikért. Jó lenne úgy ünnepelni őket, hogy közben nem feledkezünk meg Istenről, aki adta nekünk őket. Mintha ez természetes volna, hogy van édesanyánk, aki szeret és gondoskodik rólunk. Pedig nem az, mert sokan nőnek fel édesanya nélkül, esetleg mostohaanyával. Tehát, Istennek tartozunk hálával mindazok, akiknek van édesanyjuk. Megköszönted-e Istennek, hogy van édesanyád? Adj hálát érte minden nap, hiszen ő egyetlenegy napon se feledkezett meg rólad!

Azt mondtam, hogy Mária és Jézus kapcsolatáról, mint anya-fia és fiú-anya kapcsolatáról fogok beszélni. Igénkben azt látjuk, hogy Jézus még a kereszten sem önmagával törődik, hanem másokkal, a körülötte levőkkel, ahogy mindig is szokta; ebben az esetben anyjával és a szeretett tanítvánnyal. „Meglátta ott állni anyját, és azt a tanítványt, akit szeretett”, majd azt mondta anyjának: „Asszony, íme, a te fiad!”, Jánosnak pedig: „Íme, a te anyád!” Jézus a keresztről meglátja őket, és gondoskodik róluk: egymásra bizza őket. A felnőtt fiú gondoskodik támasz nélkül maradó anyjáról, ami minden felnőtt gyermek kötelessége idős, vagy beteg, vagy segítségre szoruló szüleivel szemben. Testvéreim! Fiúk és lányok! Lássátok meg ti is szüleiteket, tekintsetek ma édesanyátokra! Lássátok meg elesettségét, betegségét, nyomorúságát, szenvedését! Vedd észre, hogy talán éppen miattad szenved. Ahogyan Mária is Jézus miatt szenved, amint megjövendölte felőle Simeon: „a te lelkedet is éles kard járja majd át” (Lk 2,35a).

Egy édesanya élete tele van gyermekei miatti fájdalommal, szenvedéssel. Szened áldott állapotában, azért, hogy lehessenek gyermekei, hogy anya lehessen. Szened szüléskor, vagy ha beteg, vagy ha fogyatékos gyermekei születnek. Szened, amikor gyermekei betegek, vagy valami rosszban van részük, és tehetetlen, mert nem tud segíteni rajtuk. Szened, ha a gyermekei engedetlenek, rossz útra térnek, felelőtlen, bűnös

életet élnek. Szenved, ha gyermekei felnövekedvén eltávolodnak tőle, megfélekednek róla. Szenved, ha gyermekei boldogtalanok önálló életükben vagy házasságukban. Tekintsünk valamennyien édesanyáinkra, és gondolkozzunk el azon, hogy vajon nem miattunk betegek, szomorúak, vajon nem azért szenvednek, mert minden erőfeszítésük, áldozatuk ellenére engedetlenek, hálátlanok vagyunk, és kisiklott, megromlott az életünk? Édesanyád szenved amiatt, ahogy viselkedsz, aki lett belőled! Tekints rá, és vedd észre, hogy még így is szeret! Egy életen át szeret: ez a szenvedő szeretet! A sok szenvedés földi életünk része, de íme, a Fiú nem hagy magunkra szenvedéseinkben. Ő maga szenved értünk a kereszten! Minden édesanyáért, minden gyermekért, minden emberért ezen a világon! A saját anyjáért is szenved, ezért is szólítja őt „asszony”-nak, mert a kereszten nem Mária fiaként, hanem a világ Megváltójaként, tehát anyja Megváltójaként is szenved. Ez a Fiú, a Krisztus azért szenved, hogy te ne kelljen annyit szenvedj anyaként, gyermekként, emberként ezen a földön. A bűneidől akar megtisztítani, amelyek következményeként szenvedsz. Veled van szenvedéseidben, Ő ad erőt, hogy túlélj, kibírd szenvedéseidet, az „éles kardot”, amely a te szívedet, lelkedet járja át. Szenvedéseitekben nézzetek Jézusra, a kereszten értetek szenvedő Szeretetre!

Kedves édesanyák! Vizsgáljátok meg életeteket, hogy vajon mindent megtettetek azért, hogy helyesen neveljétek gyermekeiteket? Ismeritek szívüket, gondolataikat, érzéseiket, vágyaikat? Tudjátok, hol járnak, mit csinálnak, mit akarnak? Tudjátok, mi foglalkoztatja őket? Ismeritek problémáikat? Megbíztok-e bennük, van-e őszinte kapcsolat velük? Komolyan vettétek anyaként, apaként feladataitokat? Nem azért szenvedtek annyit, mert szülőként sok mulasztásotok van, mert sok mindent nem a maga idejében tettetek meg? Nem azért szenvedtek annyit, mert kizártátok Istent szülő-gyermek kapcsolatotokból, esetleg családotok egész közösségéből? Kizártátok Istent a gyermeknevelésből, mindennapjaitokból?

Nemcsak az anyáknak, a szülőknak van kötelességük gyermekeikkel szemben, hanem a gyermekeknek is szüleikkel szemben. A mai világban a gyermekek egyre inkább elfelejtik szüleik iránti kötelességüket. Sokan gondolják úgy, hogy semmivel sem tartoznak szüleiknek. Ahogy a világon mindent természetesnek, magától értetődőnek tartanak, úgy az édesanyjai, illetve szülői gondoskodást is. Hadd mondjak el ezzel kapcsolatosan egy történetet, hogy milyen hálátlan emberek vagyunk szüleinkkel, és főleg Istennel szemben. Egy gyermek azt hallotta a barátjától, hogy ő sok pénzt keres egy-egy kisebb munka elvégzésével. Ekkor hazament, és elgondolkozott azon, hogy ő milyen sokat segít a szüleinek teljesen ingyen, és hogy mekkora vagyona lenne már, hogyha otthon minden munkájáért fizetnének, amit elvégez. Egy nap az asztalra tett édesanyja elé egy lapot, amelyen összeírta, hogy mennyivel tartozik neki az édesanyja. A lapon ez állt: vízfordásért ennyi, takarításért ennyi, bevásárlásért ennyi, kerti munkáért ennyi... összesen 100 lej. Az édesanyja ránézett, szeméből könnyek folytak, és eltette a számlát. Másnap ő adott egy számlát a fiának. Ez állt rajta: neveltelek, semmi; etettelek, semmi; iskoláztattalak, semmi; amikor beteg voltál, ápoltalak, semmi; mindig szerettelek, semmi. Összesen: 0 lej! A gyerek elolvasta, ráborult az asztalra, és sírni kezdett.

Ez a történet segít megértenünk, hogy mennyire hiányzik életünkben a hála szüleinkkel, édesanyánkkal szemben, de ugyanakkor Istennel, a mi mennyei Atyánkkal szemben is. Az csak természetes nekünk, hogy Isten gondot visel ránk, szeret bennünket, és mindent megtesz értünk, sőt, ahogy énekünk fogalmazza meg: „Isten szenved értünk.” Mi pedig nem úgy élünk, mint az Ő gyermekei, nem úgy viszonyulunk Hozzá, mint Atyánkhhoz. A kereszten értünk szenvedő Krisztussal van-e valamilyen kapcsolatunk, vagy Ő is idegen a mi számunkra? Ő azért is vállalta a keresztet, hogy a mi emberekkel és Istennel való kapcsolatainkat helyrehozza. Előbb a világ Megváltóját

kell elfogadjam Megváltómnak, hogy ezáltal Istent is elfogadhassam mennyei Atyámnak. Vagy élhetünk továbbra is úgy, hogy Isten idegen marad számunkra, hogy az értünk szenvedő Szeretettel, Krisztussal sem törődünk, és még édesanyánkkal sem. Lehet, hogy már annyira eltávolodtál szüleidtől, édesanyádtól – nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is –, hogy ők is idegenek számodra, akik nem szólhatnak bele az életedbe, akikhez lassan már semmi közöd. Vajon tényleg ilyen tragikus a helyzet? Kinek-kinek magának meg kell válaszolni ezt a kérdést!

Testvérem, kinek a gyermeke vagy? A gyermekektől gyakran megkérdezik, hogy kinek a fia vagy lánya vagy. Ki az, aki világra hozott, nevelt, tanított, gondoskodott rólad, szeretett, rengeteg áldozatot hozott érted? Az édesanyád! „Íme, a te anyád!” Ma, anyák napján, arra szólít fel az Ige, hogy nézz édesanyádra! Gondolj rá, keresd fel, vagy hívd fel telefonon! Kérdezd meg, hogy mit tehetnél érte, köszönd meg neki mindazt, amiért hálás vagy, hogy megtette! Örvendeztesd meg, vagy hozzáál érte valamilyen áldozatot! De legalább a tiszteletet add meg neki, amit Isten maga foglal bele az ötödik parancsolatba. Gondolkozzunk el azon, hogy mi mindennel tartozunk mi a szüleinknek, különösen az édesanyánknak, és miért ne adhatnánk nekik többet, mint ami a kötelességünk? Miért ne okoznánk nekik örömet fájdalom és szenvedés helyett? Miért ne lehetne őszinte, szeretetteljes kapcsolat köztünk és szüleink között?

Kedves édesanyák és gyermekek! Kit, vagy kiket bízott rátok az Úr? Kiért tartoztok felelősséggel? János, a tanítvány komolyan vette Jézustól kapott megbízását, és otthonába fogadta Máriát attól az órától fogva. Az egyházi hagyomány szerint 17 évig gondoskodott fogadott anyjáról, Máriáról, és viszont, Mária is gondoskodott fogadott fiáról, Jánosról. Komolyan vesszük-e a Jézustól kapott bármilyen megbízásunkat? Különösen az anyaság ajándékát, és az azzal járó megbízást, a szenvedő szeretet útját? Gyermekeinket Istentől kapjuk ajándékba, felelősséggel tartozunk érettük, és egyszer majd számot kell adjunk Istennek arról, hogy hogyan neveltük őket.

Ahogy igehirdetésemet kezdtem, úgy szeretném befejezni is, hogy Istenre mutassak, a kereszten függő Jézusra! Lássuk meg azt, aki édesanyát adott nekünk, aki nem hagyta, hogy árvák legyünk, aki egymásra bízott gyermekeket és szülőket! Tekintsünk Istenre, mennyei Atyánkra, aki Krisztus által minket gyermekeivé fogadott! Neki köszönhetjük életünket, azt, hogy a mai napon itt lehetünk az Ő házában, hallgathatjuk az Ő üzenetét, tanítását! Neki köszönhetjük, hogy még tehetünk valamit édesanyánkért! Ha sok mulasztásunk van földi vagy mennyei szüleinkkel szemben, ma még van lehetőségünk bepótolni dolgokat; ha megbántottuk őket, ma még bocsánatot kérhetünk; ha elrontottunk sok mindent a kapcsolatunkban, ma még helyrehozhatjuk, amit elrontottunk, és javíthatunk kapcsolatunkon. Ma még Istenre bízhatjuk édesanyánkat, szüleinket, gyermekeinket. Ma még könyöröghetünk érettük. Ma még szerethetjük őket. Tegyük meg értük mindazt, amit ma még megtehetünk! Ámen.

Prédikáció mennybemenetel ünnepére

Ötvös József

Marosvásárhely-Vártemplom

A lent és a fent találkozása

Alapige: 1Királyok 8,22–24

Bibliolvasás: Az apostolok cselekedetei 1,4–14

A mennybemenetel eseményének bibliai megörökítése egy rövid történeti feljegyzés; Márk és Lukács írása szerinti evangéliumban az utolsó három mondat, János már meg sem említi, majd legrészletesebben Az apostolok cselekedeteiről szóló könyvben olvasható, amint istentiszteletünk elején hallottuk is ezt a történetet. Amikor a mára kijelölt pár verset kikerestem, először maga az igehely gondolkodtatott el: milyen üzenete lehet az Ószövetségnek a mennybemenetellel kapcsolatban. És van üzenete! Így most az ige alapján három érdekes gondolat fogalmazódik meg.

1.

Érdekes először az Ószövetség világában megjelenő mennybemenetelre figyelni. Legelső ilyenzerű történet, esemény jóval Ábrahám előtti időből származik, sőt még Noé korabeli özönvíz előtti időből, amikor az Ádám utáni nemzetségtáblázaton megjelenik Énok neve, akiről igazából csak egyetlen mondatot őrzött meg a Szentírás, de az éppen erről szól: „Énok az Istennel járt, egyszer csak eltűnt, mert magához vette őt Isten.” (1Móz 5,24)

Kedves testvéreim!

Két lényeges kifejezés, szóképzés szólal meg itt: magához vette őt az Isten. Ezt a kifejezést mi, magyarok ma is használjuk, és általában arra értjük, mikor valakinek nehéz volt az élete, beteg volt, sokat szenvedett, és Isten úgy könyörült meg rajta, hogy magához vette. Gondolkozzunk csak el ezen a szókapcsolaton: *magához vette*, azaz elvitte innen, ebből a világból, és maga mellé vette, tehát ő ott van. És itt nagyon hangsúlyos ez a – van. Bizony, ez egy mennybemenetel-kép, még ha másképpen is írták le.

Fontos itt a másik szókapcsolat is: Énok Istennel járt. Ezt úgy értjük, értelmezzük: Énok életének, magatartásának, viselkedésének ez lett az eredménye. Érdekes ez a szép kifejezés – *Istennel járt*. A Bibliában még egy helyen olvasható ez, Noéval kapcsolatosan. Ez akkor azt jelenti, hogy az özönvíz után már egészen más kapcsolat alakul ki Isten és az ember között. Az özönvíz után Isten szövetséget köt az emberrel, ezért csak addig él szó szerint ez a kifejezés: Istennel járt együtt. Egyik kedvelt énekünk még megörökítette ezt az ószövetségi képet:

Istennel járni, lakozni,
Szent étellel illatozni,
Igaz hitben nem habozni.

Ez az Istennel való járás egyfajta bizalmas viszonyt jelent. Nem együtt-lépés, és nem egymás melletti sétálás, hanem egy olyan kapcsolat, ahol Isten beavatja az embert az ő titokzatos tervébe. Emlékezzünk csak, Noénak elárulja, hogy víz által elpusztítja a többi engedetlen embert, de Noéban megbízik, és ezért ő megmenekül. Énokról azt mondja a Szentírás, nem halt meg, hanem elragadtatott a mennyei világba, Istenhez.

Az Ószövetségben olvasható még egy érdekes mennybemenetel-történet: az Illésé, amelyben a következőt találjuk: „Így ment föl Illés forgószélben az égbe.” (2Kir 2,11) Itt most az Illés-történetből csak két fontos üzenetet emelek ki. Mindenekelőtt érdekes, hogy Illés nem halottként, hanem még élőként került fel Istenhez. És ez valóban csodálatos történet, mert van tanúja is az eseménynek, Elizeus, a próféta-utód látja Illést élőként fölemelkedni, tehát ez a próféta fölment valahová. Azóta is ez a nagy kérdés: hova ment föl Illés?

Másodszor, elgondolkoztató abban az ószövetségi eseményben az a tény, ha valaki elment, fölment, bármikor vissza is jöhet. Nem véletlen, hogy a megdicsőülés hegyén Jézus éppen Illéssel találkozik. Erre a bármikor visszajövésre utal a Hiszekegy imádság-üzenete: eljön majd ítélni élőket és holtakat, mert Jézus is élőként, elevenként emeltetett föl a mennybe.

2.

A mostanra kijelölt pár bibliai vers egy imádság, Salamon király templomszentelési imádsága. Ez így már önmagában is egyféleképpen életünk szent titka, mert az imádság a mennyet és a földet köti össze, amikor a földi ember megszólítja a menny Urát. Sokszor kezdjük is így imádságunkat: Mennyei Édes Atyánk! A világ ezt is Jézustól tanulta, aki így tanított minket imádkozni: „Mi Atyánk, aki a *mennyekben* vagy.” (Mt 6,9)

Nézzük meg most közelebbről ezt a salamoni imádságot: „Nincs hozzád hasonló Isten, sem fent az égben, sem lent a földön.” Úgy gondolom, két nagy igazság fogalmazódik meg ebben az imádságban.

Az első igazság így határozható meg: lent is, fent is jelen van Isten. Igaz, már önmagában az is érdekes, hol van a lent, és hol van a fent? A tudomány már elég régóta elfogadja, hogy a föld forog, s így nagyon is relatív a lent meg a fent. Ám azt is tudnunk kell, mindez itt nem a mindennapi, megszokott szóhasználatú irányra utal, amely szerint a lent alattunk van, és a fent a fejük fölött. Mindez itt *minőségi* meghatározás, és éppen ettől lesz olyan szép meg fontos. Az emberi vágy természetessége, hogy mindig fölfelé törekszik, és nem lefelé, mert a fenn mindig többet jelent, mint a lenn. A szomorú ember *lesüti* fejét, a boldog ember *fölfelé* tartja. Az imádkozó ember lelkében mindig fölfelé néz, mert a segítséget fentről várja. Most pedig mindezek tudatában ismételjük meg a salamoni imádság nagy igazságát: sem lent, sem fent nincs más ilyen Isten, azaz itt lent a földön is ugyanúgy elérhető, megtalálható. Az imádságban az ember lelkileg felemelkedik, lelkében és sikerében, örömeiben és boldogságában úgy érzi magát, mint aki fent van.

A második igazság így hangzik: mindenütt Isten a hatalom, lent is, meg fent is. Így is énekeljük mindezt hitvalló énekünkben: Az Istené a hatalom / A mennyen, földön, poklokon.

Hallottuk, testvéreim, a mennybemenetelről csak két evangélista beszél, de Máté evangéliumának utolsó előtti mondata éppen ezt a nagy igazságot igazolja, amint leírja, hogy Jézus ott áll a hegyen, és így szól tanítványaihoz: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28,19) Mintha egy kicsit a salamoni imádság hangulata ismétlődne meg, nincs más hatalom sem fent, sem lent, mert minden hatalom Istené, és ezzel a hatalommal az Atya most az Úr Jézus Krisztust ruházta fel, mert Jézus egy az Atyával.

Azt hiszem, ez a mennybemenetel legegyszerűbb meghatározása: Jézus visszaérkezik az Atya dicsőségébe, hazamegy helyet készíteni nekünk, amint megígérte. Ebben a mennyei visszaérkezésben felfedezhető egy érdekes kíséret. Amikor Jézus a mennyből

a földre érkezik, angyalok védik és kísérik. Amikor Jézus a pokol mélységéből feltámadva visszajön az életbe, fényes ruhába öltözött angyalok vigyázzák. Amikor Jézus hazaérkezik a mennybe, angyalok őrzik, kísérik az úton. Mindez azt jelenti, nemcsak térbeli változás történik itt, hanem egy egészen titokzatos állapotváltozás.

Érdekes kérdés villan itt elő: örültek-e az ott lévő tanítványok a mennybemenetelnek? Ha a földre néztek, ha egymásra tekintettek, akkor nem örültek, mert magukra maradtak, és jól tudták: Jézus nélkül nehéz nekik. Ha fölfelé tekintettek, akkor örültek, mert meglátták az irányt, a járható utat, amelyen Jézus az Atyához érkezett. Jézus még halála előtt megtanította a tanítványoknak, hogy Ő az út, és senki sem mehet az Atyához más úton, csakis Általa. Most ott álltak a tanítványok, és szemük előtt beigazolódtott: az út Ő.

Azt kérdezi a mai ember, mitől ünnep ma az akkori mennybemenetel? A válasz ez: ugyanazért, mert mi is (meg)látjuk az irányt, ahogy Salamon is látta: lent és fent az Isten van.

3.

A harmadik évezred embere szereti érteni, tudni, minek mi az eredménye? Mi az eseménynek, a megtörtént esetnek a következménye?

Jézus mennybemenetele által újból összekapcsolódik a menny és a föld, azaz Jézus földi életének lezáró eseménye örökre egybekapcsolja a mennyet és a földet. Salamon imádságában így szólal meg: lent és fent Isten ugyanaz, Ő a menny és Ő a föld Ura, akinek dicsőségében most már ott van a hazaérkezett Krisztus is.

A mennybemenetel eseményében a föld és a menny találkozik, s e találkozásban egybeolvad a kettő, mert Jézus itt is, ott is jelen van. Azt hiszem, ma ez a legszemélyesebb átélése a mennybemenetelnek. Én még azt sem tudom igazán, mennyire hiszik vagy nem hiszik, mennyire értik vagy sem, mennyire fogadják el vagy tagadják az emberek, de azt tudom, hogy nagyon sokan átélik tudatosan vagy tudatlanul. Amikor azt olvassuk a mai igében, hogy „odaállt Salamon az Úr oltára elé, Izráel egész gyülekezetével szemben, kiterjesztette kezét az ég felé, és ezt mondta: Uram, Izráel Istene”, akkor ott a menny és a föld összeért, a lent és a fent találkozott, együtt volt. Amikor a mi világunkban, a mi időnkben megszólal a menny felé szálló földi kérés, a lent és a fent találkozik. Reformátusként pedig még egy hitvallási félmondatot is kapcsolunk mindehhez: Jézus nevében, mert hittünk alapja Jézus közbenjárása. Ezért ment fel a mennybe, hogy a *lentet* és a *fentet* összekösse, s Benne találkozzon a menny és a föld. Ámen.

(Elhangzott a marosvásárhelyi Vártemplomban 2011. június 2-án – mennybemenetel ünnepén.)

Prédikációk pünkösöd nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

A szeretet nem irigykedik

Alapige: 1Korinthus 13,4c

Szeretnénk folytatni Isten kegyelméből azt az igehirdetési sorozatot, amit tavaly pünkösöd nagyhetén kezdtünk el a szeretet himnuszáról. Azért választottuk ezt, mert a szeretet a Lélek első számú és legfontosabb gyümölcse. A tavaly eddig jutottunk el, most ez az ige következik: a szeretet nem irigykedik. A mai estén próbáljunk erről beszélgetni. Az eredeti szövegben itt egy érdekes szó áll, ami szó szerint forrongást, fővést jelent. Ezt a szót a Biblia általában buzgólkodásnak szokta fordítani. Ennek a szónak van egy pozitív és egy negatív értelme is. Mert lehet buzgólkodni egy jó cél érdekében is, például az Isten országáért, annak növekedéséért, előmeneteléért. Jézus is mondja, hogy őt az Isten háza iránti buzgó szeretet emészti. Ott is ezt a szót találjuk az eredeti szövegben. Erről a szóról a gyertya jut eszünkbe, amit egyszer meggyújtanak és teljességgel megemészti magát, de közben fényt, világosságot áraszt maga körül. Ilyen értelemben mindnyájan buzgók kell legyünk, buzgólkodnunk kell.

De itt Pál a szeretetről mondja egészen általános értelemben, hogy a szeretet nem buzgólkodik. Természetesen Pál ezt egy jól meghatározott értelemben írja itt le. Ilyen értelemben jó a fordítás: a szeretet nem irigykedik. De mielőtt ezt bővebben kifejténénk, próbáljunk beszélni arról, hogy milyen értelemben nem buzgólkodik a szeretet. Amikor az ember lelkesedik, buzgólkodik, emésztődik Isten szolgálatában, egy lelki ideál, eszmény megvalósításában, akkor ebben van valami görcsösség, tehetetlenség. Benne van a félelem is, hogy esetleg a buzgólkodásunknak nem lesz semmi eredménye, meg az is, hogy egyszer meghalunk és akkor már minden buzgólkodásunknak vége lesz. Pál azt mondja: ha így buzgólkodsz, akkor nem értetted meg a dolgok lényegét, nem pillantottál a dolgok mélyére. Ez csak akkor történik meg, ha szeretsz. Ne akarj először valamit megváltoztatni, átformálni, hogy azután szerethesd, hanem szeresd először, hogy azután átforgalmazd. Pál itt meg akar minket menteni minden idealizmustól, álmodozástól. A lelkesedés, a dolgokért való buzgólkodás helyére a szeretetet helyezi és azt mondja: a szeretet nem buzgólkodó, hanem csak egyszerűen szeret. Ne legyen lángoló lelkesedésed, nyomasztó buzgalmad, mert az éppoly hamar el is múlhat, mint ahogy feltámadt. Ehelyett van egy másik magatartás, egy másik beállítottság, és ez nem más, mint a szeretet. A szeretet elfogadja az embereket és a dolgokat olyanoknak, amilyenek. Elfogadja Istent is olyanak, amilyen Ő. Istent, embert, dolgokat elfogad, elfogadja azt, hogy minden olyan, amilyen. Ezt megértve közelebb kerülünk az igazság gyökeréhez, hogy a szeretet nem irigykedik. Egyszerűen jónak és szépnek látja és fogadja el, hogy emberek és dolgok vannak. És azt is el tudja fogadni, hogy mások sikeresebbek, ügyesebbek, gazdagabbak, mint amilyen én vagyok. És ez engem egyáltalán nem zavar, nem bosszant, nem idegesít.

A szeretet nem irigykedik, mondja Pál. Ezt ő egy nagyon pozitív értelemben érti és mondja. A szeretet nemcsak hogy nem bosszankodik azon, hogy a másik van, és adott esetben jobban van, hanem egyenesen örülni tud annak, ami a másoknak van, sőt még csodálni is tudja azt, amit Isten másoknak adott és nem neki. Ez csak úgy lehetséges, ha tudom, hogy mindaz, amit én kaptam, de az is, amit a másik kapott: Isten ajándéka. Is-

ten az embereknek ajándékokat osztogat úgy, ahogy azt Ő akarja. A szeretet tiszteli Istennek ezt a szabadságát, és egyetért azzal, amit Isten cselekszik, ez a szeretet lényege. Nem irigykedik, sőt örül, csodálja azt, hogy mások is vannak, mások is ajándékokkal rendelkeznek. A szeretet nem irigykedik, nem féltékeny. Itt is azt kell mondanunk, hogy van egy egészséges és egy beteges féltékenységi éppúgy, mint a házasságban is. Mert a férjem, a feleségem csak bizonyos vonatkozásban egészen az enyém, más vonatkozásban a másé is, nem sajátíthatom ki a magam számára. Örülök, hogy az enyém, de hagyom, hogy a másé is lehessen. Így van ez Istennel is, Isten is egészen magának az akarja embert, de nem féltékeny az emberre, csak a bálványokra. Ami nem lesz bálvány az életében, arra nem féltékeny. Például annak, hogy örül egy hobbjának, egy nemes szórakozásnak. Az életünknek nem minden idejét foglalja le Isten a maga számára, de mindent a vele való közösség határoz meg. Isten nem irigyli a mi emberségünket. Mi emberek vagyunk, emberek maradunk, és Isten ezt nem irigyli tőlünk. Az Isten szeretete az, hogy meghagy minket embereknek, csak épp újjáteremt krisztusi emberekké. A szeretet nem irigykedik, nem buzgólkodik, nem akar mindent a magáénak. A szeretet nem forrong, hanem örvendezik. Örül annak, hogy van másik ember és hogy neki ajándékai vannak, ez a szeretet tiszta öröme.

A szeretet nem kérkedik

Alapige: 1Korinthus 13,4d

A tegnap este arról hallottunk, hogy a szeretet nem irigykedik, nem féltékenykedik, és ez azt jelenti, ha valaki szeret, akkor örül annak, hogy más is van, hogy másnak is van, s hogy ez adott esetben sokat jelent az emberek számára.

Most egy lépéssel továbbmegy és azt mondja, hogy a szeretet nem kérkedik. Ez nagy kísértés még a szeretet számára is. Hogy olyan könnyen kezdünk büszkék lenni arra, hogy mi vagyunk valakik, hogy jelentünk valamit mások számára, örülünk annak, hogy ezt látják az emberek. Olyan könnyen versengünk az emberek kegyeiért. Nos, Pál azt mondja, hogy a szeretetnek nincs erre szüksége. Hogyan értjük mi ezt? Ezt meg kell egy kissé magyarázni. Itt is el kell mondanunk azt, amit már a tegnap is elmondtunk, hogy van egy megengedett kérkedés, ez alatt azt értem, hogy tudatában lehetek az értékeimnek, kegyelmi ajándékaimnak. Nem kell önmagamot megvetnem, lemondanom, mert könnyen oda juthatok, ahova egy kedves atyafi szerint el lehet jutni: lehetek büszke arra, hogy nem vagyok büszke. Az alázatossággal is büszkélkedhetem, az alázatosságom tudata is tehet gögössé. Annyira ravasz a Sátán, hogy mindenáron törbe akar csalni. Pál ezzel szemben azt mondja, hogy ne ezzel foglalkozzam, hanem szeressek. Ha igazán szeretek, akkor nem kell kérkednem, büszkélkednem. De van itt ebben a dologban egy hiba. És ez az, hogy mi függünk az emberek ítéletétől, véleményétől. Hogy fognak mások vélekedni rólam? Vajon fognak-e értékelni? Fognak-e engem csodálni? Az emberek véleménye nem közömbös a mi számunkra, ez sokszor a lenni vagy nem lenni, a boldogság vagy boldogtalanság kérdése lesz az életünkben. És mi szeretnénk beavatkozni a mások rólunk való véleményének kialakulási folyamatába, olyan módon, hogy próbáljuk azt kedvező irányba befolyásolni. Így ezért a kérkedés életszükséglet az ember számára. De mi ebben a baj, mi ebben a hiba? Az a baj, hogy középpontba állítjuk magunkat és mindent a magunk javára akarunk fordítani. Ez is hiba, de nem a legnagyobb. Ez még mélyebben van. A baj inkább azzal van, hogy mi nem vagyunk megelégedve azzal a valósággal, amiben vagyunk, nem vagyunk megelégedve önmagunkkal sem, és szeretnénk a valóságot és önmagunkat is jobbá tenni. Isten a teremtéskor kimondta, hogy imé, minden igen jó, és mi azt mondjuk erre, hogy nem jó. És a kérke-

déssel próbálunk javítani a helyzeten. Nyilvánvaló az is, hogy Isten fog egyszer mindent megítélni, ez lesz az utolsó ítélet. Lesz tehát egy végső ítélet-mondás emberek és dolgok felett, mindazon dolgok felett, amik voltak és amiket tettünk. A leleplezettebb dolog is napvilágra jön egykor. Mi ezt ki kell várjuk, nem szabad ezt előrehozni. Ez is hiba a mi kérdésünkben. Ne akarjuk az utolsó szót kimondani, amit Isten magának tartott fenn az utolsó ítélet napján.

A szeretet elhordozza az egész időt, azt, ami van a kezdet és a vég között. Ezért nem kérkedik a szeretet, hanem megelégszik azzal, amit Isten mondott és cselekedett, és azzal is, amit ezután fog mondani és cselekedni. A szeretet átengedi az ítéletet Istennek. Akkor majd minden lelepleződik, akkor meglátjuk a teljes valóságot. Mi most nem láthatjuk a teljes valóságot, a mi látásunk most részleges, tökéletlen. Ha mi most végső ítéletet akarnánk mondani, akkor ez hamisság és sokszor épp hazugság lenne. Ezért minden kérdés tulajdonképpen meghamisítása a valóságnak. A legszebb és legszentebb dolgok is hiábavalósággá válnak, ha kérkedünk velük. Hagyjuk a dolgokat úgy, ahogy azt Isten adta, ahogy azt Ő rendelte. A szeretetnek nincs szüksége a kérdésre, nincs szüksége arra, hogy rivaldafénybe kerüljön. Ő örül annak és megelégszik azzal, hogy majd az utolsó napon minden napvilágra jön. Nyilván, hogy ez a szeretet számára szenvedést is jelent, mert háttérben kell maradjon, mert nem látják meg sokszor az emberek. Fáj, hogy nem értékelik az emberek azt, amit a szeretet tesz. De épp ez a szeretet próbája. Tud-e akkor is létezni, kitartani, munkálkodni, amikor azt nem látják, nem értékelik, nem kerül kirakatba, nem lesz nyilvánvalóvá az emberek előtt. Hiszen enélkül a szeretet elbukna ebben a próbában. De a szeretet tudja, hogy az én mennyei Atyám titkon néz, és megfizet majd nékem nyilván. Ezért nem kérkedik a szeretet, hanem Isten utolsó szavára vár. Tudja, hogy akkor majd megkapja, elnyeri jutalmát. Ámen.

A szeretet nem fuvalkodik fel

Alapige: 1Korinthus 13,4e

Az apostol a szeretet himnuszában mindig egy lépéssel tovább megy. Először elmondta, hogy a szeretet nem irigykedik. Más szavakkal ez azt jelenti, hogy örül annak, hogy más is van és másoknak is van. De rögtön hozzáteszi azt is, hogy a szeretet nem kérkedik, s végül még azt is mondja, hogy nem fuvalkodik fel. Mert ez a lehetőség még mindig fennáll. Megvan annak a lehetősége, hogy elismerem, hogy másoknak is vannak ajándékai, hogy azokat nem vetem meg, nem becsmérelem, de mégis odáig vagyok a magaméval, kezdem csodálni és csodáltatni magamat. Ez aztán meg is látszik rajtam, mert hamar észrövevődik az, ha felfuvalkodott ember lettem. De nem is az a lényeges, ami ebből külsőleg meglátszik. A felfuvalkodottság egy teljességgel belső folyamat. Nemcsak azért, mert ez teljességgel az ember belsejében, lelkében történik, hanem azért is, mert az ember egyre többet nézi magát és egyre kevesebbet Istent és a felebarátot.

Nem könnyű ezt a harcot megharcolni. Mert egyfelől az is igaz, hogy a hívő embernek növekednie kell az ismeretben, a kegyelemben, a hívő embernek napról napra fejlődnie kell, hogy egyre többet jelenthessen embertársai számára. De épp itt van aztán a baj, hogy amikor ezt látja, és azt megállapítja magáról, akkor kísérti meg a felfuvalkodottság bűne. Mi hát a megoldás? Nem az, hogy a hívő ember alázatában és szerénységében azt mondja, hogy ő semmit se jelent embertársai és a világ számára. Hisz maga Jézus mondta a tanítványainak, hogy ők a földnek sója, ők a világ világossága, ők a hegyen épített város, az ő cselekedeteik kell fénylenek az emberek előtt, hogy lássák azokat az emberek és dicsőítsék a mennyei Atyát. Ha mi semmit se akarunk a világ számára jelenteni, akkor az lustává, közömbössé, fásulttá tenne bennünket. Ennek

semmi haszna se lenne. Akkor ez a világ semmit se nyerne az evangélium, a hívő emberek élete által. Ez ellentétben állna Isten akaratával, akinek terve van épp a hívő gyermekein keresztül ezzel a világgal. Hisz maga Isten hívott el minket, ő maga akarja, hogy mi tegyünk valamit ezért a világért. Ő maga akarja, hogy amit belénk helyezett, az munkálkodjon, kibontakozzon. Ő maga akarja, hogy a krisztusi élet növekedjen, fejlődjön, izmosodjon bennünk. Ez az, amit a Biblia békességnek, teljességnek nevez. A szeretet soha nem lehet kerékkötője Isten munkájának, Isten terve megvalósulásának. De a nehézség egyre nagyobb lesz, egyre nagyobb lesz a kísértés, mert egyrészt tehát Isten azt kéri, hogy fejlődjünk, növekedjünk, erősödjünk a hitben, egyre többet jelentsünk a világ számára, másrészt azonban azt kéri, hogy ne fuvalkodjunk fel, hogy ne legyünk beképzelték, hogy nehogy nagyra legyünk azzal, amink van és amit teszünk. Növekednünk kell abban, amik vagyunk, de nem növekedhetünk abban, ahogy magunkat látjuk, mert akkor ott a veszély, hogy felfuvalkodunk. A mi emberségünknek nagy problémája, hogy mi nemcsak egyszerűen létezők, hanem tudatában is vagyunk ennek. Nekünk nemcsak létünk van, hanem tudattal is rendelkezünk, nemcsak cselekedni tudunk, hanem értékelni is tudjuk cselekedetünket.

Ez egy jellemző vonása a mi emberségünknek. Ezzel az állatok és a növények nem rendelkeznek. Ők egyszerűen csak léteznek, de öntudatuk nincs, nem tudnak vélemény formálni önmagukról. Az, hogy értelmünk, tudatunk van, az egy isteni ajándék, de ez az ajándék is megromlott a bűnesetben és adott esetben kísértéssé lehet számunkra. Itt mi ezért egy nehéz feladat előtt állunk. Jézus a Hegyi Beszédben arra szólít fel, hogy legyünk tökéletesek, de az már nem jó, ha azt gondoljuk magunkról, hogy már tökéletesek volnánk. Mi akkor ennek a feszültségnek a megoldása, hogy lehet ezt a kérdést feloldani? Nos, Pál azt mondja, hogy ez is a szeretetben oldódik meg. Mert a szeretet az, ami nem fuvalkodik fel, még pontosabban fordítva az eredeti szöveget, a szeretet nem fújja fel magát. Ha az ember a szeretetben él, akkor mindkettő megfér benne: az is, hogy növekszik, fejlődik, hogy egyre tökéletesebbé válik, de az is, hogy ennek tudatában van. A szeretetben ez a két dolog szép egységgé válik, szép harmóniában élhet egymás mellett. A szeretet az, ami növekedni, fejlődni, munkálkodni tud úgy, hogy közben nem fújja fel magát, jóllehet tudatában van növekedésének és fejlődésének, jelentőségének. A szeretet úgymond együtt gondolkodik Istennel. Ő tudja, hogy minden Istentől van, s ha tudjuk, hogy minden Istentől van, az, hogy fejlődünk, hogy növekszünk, hogy sokat jelenthetünk a világ számára, akkor mégsem fuvalkodunk fel. Akkor nem magunkat fogjuk imádni, imádatni, csodálni vagy csodáltatni, hanem Istent, akitől minden jön. Nem is azzal foglalkozunk már, hogy mit kaptunk, hogy mennyire jutottunk, hanem azzal, hogy mindazt, amit Istentől kaptunk, Isten és a felebarát szolgálatába állítsuk, hogy növekedő, lelkileg fejlődő életünkkel Őt dicsőítsük. Ez az egyetlen és hatékony gyógyszer a felfuvalkodottság ellen. Használjuk hát minél többet! Ámen.

A szeretet nem cselekszik éktelenül

Alapige: 1Korinthus 13,5a

Ha megfigyeljük ezt a csodálatos himnuszt, a szeretet himnuszáét, akkor látjuk, hogy Pál nem siet azt gyorsan befejezni. Nagyon részletes, egyik kijelentés követi a másikat, nagyon gazdag és sokrétű az, amit a szeretetről elmond. Valahogy úgy van, mint a láncszemek, szépen sorban kapcsolódnak egymásba. Ha Pál nem siet, mi se siessünk. Jó ezt a himnuszt szavanként megvizsgálni, elmélyülni minden kijelentésében. Nem kis feladat ezt megérteni, hogy mit is akar Pál minden szavával mondani. De meg kell próbálnunk és minél inkább elmélyülnünk benne, annál inkább kitérül annak szépsége. Ez

végül is nem egy dal, hanem egy szimfónia, ahol sokféle hangszer szólal meg és teszi még kifejezőbbé, még magasztosabbá a dallamot.

Most azt mondja Pál apostol a szeretetről, hogy az nem cselekszik éktelenül, az új fordítás szerint nem viselkedik bántóan, egy másik fordítás szerint: senki érzéseit nem sérti meg. Szó szerint az áll itt, hogy illetlenül, nem becsületesen cselekedni, olyan cselekedetet végrehajtani, ami sérti az erkölcsöt, amit szégyellni kell, ami ellenkezik a viselkedési szabályokkal. Azt is mondhatnánk pozitív módon fogalmazva, hogy a szeretet illedelmesen viselkedik, művelt ember módjára. Ez az ige már így általánosan is egy monumentális kijelentés. Sok mindent magában foglal ez. Azt mondja el, hogy a szeretet nem fél belépni ennek a világnak a valóságába és aláveti magát azoknak a szokásoknak, normáknak, amelyek abban érvényesek.

Persze, ez nem egy egyszerű kérdés, hogy milyen normáknak és szabályoknak kell a szeretetnek alávetnie magát. A keresztyének kétezer év alatt nagyon különbözőképpen gondolkodtak erről. Volt olyan vélemény, hogy a keresztyén ember ki kell vonuljon ebből a világból, meg kell szakítson minden kapcsolatot vele, hogy nem érdekelheti a tudomány és a művészet, a politika és a társadalmi kérdések. De Pál itt azt mondja, hogy a szeretet nem ezt teszi. Ő benne van ebben a világban, mégpedig úgy, hogy nem cselekszik éktelenül, hogy nem sérti meg mások érzéseit. Ő beilleszkedik azokba a normákba és viselkedési módokba, amelyek kialakultak és amelyek az életet széppé teszik. A szeretet értékeli azokat a normákat és viselkedési szabályokat, amelyek az emberek között kialakultak. Pál azt mondja, hogy ebben a világban van egy rend, amit maga Isten állított bele ebbe a világba, van már a teremtéssel együtt adott rend, például a házasság rendje, amit nem kell megváltoztatni, mert azt maga Isten helyezte bele ebbe a világba. Nyilván, hogy a keresztyén ember számára ez a Krisztusban adott rend. A mi személyes és közösségi életünk a krisztusi rendbe kell belesimuljon. Jézus Krisztus lelkülete, az általa adott életszabályok át kell hassák az egész életet, a társadalom, a kultúra, a művelődés, a tudomány területén is. De tudnunk kell azt, hogy Isten már eleve elhelyezett egy jó rendet ebbe a világba, és azt nem kell megváltoztatni. Mi hisszük azt, hogy Isten munkálkodott a történelemben, hogy az a rend, ami kialakult ebben a világban, a társadalomban, az Isten akarata szerint történt. Ami abban jó és szép, azt elfogadja a szeretet, ahhoz igazodik, azt nem akarja megváltoztatni. Hiszük, hogy a kultúra, a műveltség is Isten ajándékai, amit a maga helyén elfogadunk és értékelünk. Mi tudjuk azt is, hogy a kultúra és műveltség a krisztusi szeretet nélkül semmit se érne, csak egy üres forma maradna. A szeretet éppen azért van, hogy ezeket tartalommal megtöltse, hogy ez ne váljon formasággá és képmutatássá. A szeretet az, ami az emberek együttélését nemcsak elviselhetővé, hanem széppé, élvezhetővé és örömtelivé teszi. Van itt egy kettősség, amit úgy fogalmazhatnánk meg, hogy általános és speciális. A szeretet egyrészt elfogadja ezt az általános rendet, ami ebben a világban van. Másrészt azonban ezt az általánosan elfogadott rendet igyekszik Krisztus szeretetének a tartalmával megtölteni, meggazdagítani. Ez nem más, mint a felebarátot és ezt az egész világot Krisztuson keresztül látni, és krisztusira átformálni. Nyilván, hogy ez konfliktusokhoz is vezethet, mert sok minden van ebben a világban, ami általánosan elfogadott, de Isten akaratával ellenkezik. A szeretet pedig ebben az esetben nem tud engedelmeskedni. De ekkor sem akar sérteni, se bántani, hanem javítani, helyre állítani Isten eredeti jó rendjét. A szeretet ennek megtalálja az útját-módját, mert a szeretet bölcs és találgéony. Megtalálja azt a viselkedési módot, hogy ne legyen bántó és sértő, de ugyanakkor Isten akaratával egyező is legyen. Kérjük ezt mi is Istentől. Ámen.

Prédikációk pünkösd ünnepére

Csernák Béla

Bihar

Istennel jární, lakozni

Alapige: János 14,15–18

Bibliaolvasás: 1Péter 3,8–15

Milyen lélekkel indultunk ma Isten hajlékába? Milyen gondolatokkal kezdtünk készlődni e mai nap megszentelésére? Hiszen tudjuk, ünnep van. De midőn e szót halljuk, hogy ünnep, elsődlegesen a karácsonyi vagy húsvéti külsőségek sora villan át tudatunkon. Sokak tudatában éppen ezért nehezen találni helyet a pünkösdnek.

Lehet, hogy a zajos-látványos külső megkönnyíti az ünnepre való hangolódást. De azt is tudjuk, hogy aki ott marad tétova, epekedő lélekkel. Megszívlelendő figyelmeztetés: az ünnep nem hangulat, kedv – hanem forrás, kijelölt szegeletkő, hogy arra valami felépüljön, abból valami kisugározzon. Ha tehát a teremtő és gondviselő Isten ilyen ünnepet szerzett, akkor nekünk rendelt feladat ahhoz felnőni, azt megérteni s abban szilárdan megkapaszkodni.

Teremtényéről maga a Teremtő állapította meg, hogy számára nem jó a magány, az egyedüllét. Rendelt számára társat, hozzá illőt. S ettől kezdve, mintha Isten mindig megkülönböztetően figyelemmel lenne teremtényére, mert cselekedeteiben-tetteiben úgy nyilvánul meg, hogy az ember felfedezhesse és megérezhesse, hogy hozzá illendően s méltóan cselekszik vele s neki teremtő Istene. A bűn ezt az észrevevő és felfogó képességét tette tönkre az emberben. Nem érti, hogy Isten mindent érte és neki cselekszik, őt akarja ki- és felemelni. Gyönyörködni lehet abban, ahogyan hihetetlen hosszú időfolyamban, pátriárkák s próféták megjelenése nyomán miként üzen Isten az embernek úgy, hogy érezhesse a megbecsültséget: Isten figyel rád, nem fordult el tőled s hozzád illően jelez. Gondolunk-e arra, miként üdíti életünket Jézus Urunk figyelmeztetése: „veletek vagyok minden napon”? A kényelmeseknek, menekülőknak, hátrálóknak figyelmeztetően szólott az Úr: az ő kínálata nem elérhetetlen, nem megfoghatatlan. (5Móz 30,10–15) Önmagukat zárják ki, akik egy életen át csak magyarázkodnak, sóhajtoznak anélkül, hogy megéreznék a felkínált, a kapott méltóságot. Mert ennek a méltóságnak és méltatásnak legbeszédesebb kifejezője Isten Fiának tetet öltése. És Ő lakozott mi közöttünk s mi láthattuk az Ő dicsőségét, jóllehet a világ nézvéen nézte, de nem látta, nem volt képes befogadni Őt. De midőn átérték halálát, azonnal megtapasztalták, mit jelent: nélküle. Hogy a nélküle való állapot olyan szánalomra méltó és kétségbeejtő, hogy mindnyájan elbűjtak, bezárkóztak.

Az igazi ünnep tehát nem emberi felfedezés, nem emberi kitalálás, hanem isteni kínálat. S ne feledjük, Isten nem önmagáért kínál, hanem azért, hogy a megkínáltak szerzzen békességet és örömet. Hát csodálkozhatunk-e azon, hogy legátfogóbb ünnepeink éppen Jézus Krisztus életéhez kapcsolnak bennünket, hiszen benne teljesedett be minden ígélet és reménység, mellyel az ember e földi siralomvölgyet végigkűszködte a maga 70 vagy 80 esztendejével. Hát persze, hogy vele együtt lenni jó, és persze, hogy áldozatát látva s megértve nem is marad más válasz-viselkedés, mint szégyenkezve elbűjni. De mi azt is tudjuk, hogy az óceán fenekéig hátrálhatunk, akár egy cet gyomrába bűjhatunk – Isten ott is utolér. Üdvözítők, feltámadása után az Atya megfoghatatlan

jóságából, ismét visszatér övéihez, s kihozza őket bezárkózottságukból, kicsinyes szorongásaikból s félelmeikből. Ezek a tanítványok azután örömmel nézik, ahogy Jézus felmegy a mennybe, s már nem látják méltatlannak az új állapotot: megint egyedül maradtak. Feltámadásával az Úr Jézus megértette velük, hogy minden érettük történt. Az emberi keresésre, az emberi vágyakozásra a legteljesebb isteni válasz: Jézus Krisztus közénk jött, hogy megmutassa Isten akaratát s megtisztítson vétkeinktől. A legméltóbb válasz az Atyától Ő.

Azt mondhatjuk, hogy adventtől áldozócsütörtökig magasztaló lélekkel ünnepelhetünk meg, hogy velünk az Isten. És innen tovább egy picit fordul a meghatározás kiindulópontja, azt mondhatnánk: mi együtt maradjunk meg benne. Tudjuk, hogy Jézus körül mindig sokaság hullámozott. Még azt is magával ragadta, aki csak hozzáérhetett vagy akár az út menti fáról megpillanthatta. Igazán az tud hiányolni valakit, aki megtapasztalta az illető személy jelenlétének erejét, értelmét és értékét. Nem csodálkozhatunk, hogy a tanítványok életében mennyire meghatározó a Jézushoz való kapcsolatuk. Bár soha nem mondják, de mindvégig kiérzik: vele lenni jó, nélküle lenni nem kívánatos. Vele biztonságban érzik magukat, bizalommal mernek kérdezni még olyasmit is, amiért később pironkodnak. De az együttlétben felfedezik az erőforrást, az erőkészletet. Mindvégig érzékelik, hogy környezetük másként viselkedik, nyilvánul meg, de ők tudják, Jézus másra ösztönözte őket s mást vár el tőlük. Egy káromkodó, vélt igazát ordítva üvöltő, gonoszul beszélő s nyilatkozó korban Jézus követőinek meg kell fontolniuk a megszólalás módját, tartalmát. Szomorú sebet ejthet az indulatos ajak egyén és közösség lelkén egyaránt. Péter apostol a felolvasott üzenetben hangsúlyozottan figyelmezteti a keresztyén közösséget a belülről kifelé való élésre, és nem fordítva. A jézusit kell kifele sugározni, az Úrtól tanultakat kell magunk körül plántálni s terjeszteni. Fordulj el a gonosztól – figyelmeztet Péter apostol. Sokszor sokkal egyszerűbb lenne megváltozni, mintsem gondolnánk. Nem kiszakadni, nem átformálni kell, hanem ott, ahol az ember áll, ott kellene „beállni”, a helyes irányba fordulni. Hiába van ezeryi jel, ha nincs, ami felfogja. Ha szív és lélek, értelem és figyelés más irányba tekint, bekövetkezik a „se nem lát, se nem hall” állapot. S közben azt gondolja, hogy mert nincs is.

Mivel ennyire gyengék vagyunk, mondja az Úr, elmenetele után olyan vigasztalót kér Atyjától, aki mindvégig velünk maradjon. Jóllehet semmilyen érdemünk nincs, mégis az egyetlen, ami méltóvá tehet minket Isten kegyelméhez, ha képesek vagyunk kitárulkozni és befogadni az örökre nekünk rendelt Lelket. Nekünk rendeltetett, hogy velünk legyen s bennünk lakozzon. Jézus egy képzeletbeli vonalat húz: ez a Lélek az övéiben jelen van, de a külvilág nem ismeri. Ez szomorú korjellemzés: íme, magyarázata annak, hogy miért csak kevesek ünnepe a pünkösd. A Szentlélek nélkül lehet csodálni Jézus bölcsességét, alázatát, szelídségét, mélységes hitét, titokzatos hatalmát – de Jézusnak nem csodálókra, szemlélődőkre van szüksége. Nem ezért küldetett! Ő azért jött, hogy halászt-orvost-vámszedőt, férfit-nőt, gondolatszomjú ifjút, tépelődő bölcs öreget ugyanazzal a megszólítással figyelmeztessen: kövess engem! Az utcanőnek, a kolduló vaknak vagy a magabiztos törvénytudornak az üdvösség bizonyosságát kínálja. S valóban, belőlük áll össze a kettő-hármas induló serege, akik érzik és élik, hogy valami olyan titokkal ajándékoztattak meg, mely a külvilágnak láthatatlan, de számukra valóság. Valakiknek érzik magukat, nem az élet árváinak. Ezt jelentette számukra a pünködsi figyelmeztetés: nem hagyjak titeket árvául.

Mi el is mondhatjuk Pál apostolra utalva: nekünk nem a tudás vagy a földi kincs a legnagyobb ékszerünk. Értékek azok, de nem szabad az értékrendet összekeverni. Csak az nem keveri össze a dolgokat, aki érti Péter apostol figyelmeztetését: legyetek készek megfelelni a bennetek levő reménységről. Ebből is született egy tudomány, de minden

bölcsesség kezdete az Úrnak félelme. Igazi pünködsdi ünneplés: úgy megállni a világban, hogy belőlünk ne kétségbeesett elhagyatottság, félelem vagy bizonytalanság áradjon, hanem az a bizonyosság, hogy a Szentlélek letéteményesei s Krisztus elpecsételt tagjai vagyunk. Nem elhagyatottság, árvaság határozza meg hangulatunkat, hanem annak bizonyossága, hogy a Szentlélek cserépedényei vagyunk. Ő irányít bennünket, hogy miképpen forgolódjunk. (1Pt 3,11)

Ünnepeink szerzője a kegyelmes Isten. Az első pünkösdöt álmélkodással élte meg párthun és méd, elámiták s rómaiak, krétaiak és arabok. Imádkozzunk, hogy e mai pünkösd ünnepét minden nemzet kiválasztott gyermeke, mint a Szentlélek megérintettje és kiválasztottja tudja megünnepelni, messze úzva az árvaság világias érzetét, s elfordulva a világias lelkiülettől. Krisztus imádkozik érettünk, hogy e Lelket elnyerhessük s Ő mindvégig velünk, s mi a Szentlélek által vele maradassunk. Ámen.

Müller Dezső
ny. lelkipásztor
Lázári

Az új szív ígérete

Alapige: Ezékiel 36,26–27
Bibliaviasítás: Az apostolok cselekedetei 2,1–14

I.

A Szentlélek kitöltetése előtt évezredek, évszázadokon át langymeleg kőszív dobogott az emberekben. Ez az „antik” szív nem tudott szárnyalni, jó ügyért lelkesedni. Tüstént kimerült, sárga irigységbe, vad gyűlöletbe torkollott. Tulajdonképpen emiatt zúdult a világra temérdek háború, nyomorúság, zsarnokság és békétlenség. Valahányszor megpróbált kitörni az ember ebből az undok káoszból, szinte mindig visszazuhant a sikertelenség sárkánytorkába, mert keblében a kőszív úgy vont le a mélybe, mint hullát a rákötözött kő.

A Szentlélek kitöltetése után minden megváltozott. Isten új szívet ígért és adott az embervilágnak. Ilyenformán a Szentlélek egyik legnagyobb ajándéka az érző hússzív lett. Az első pünkösd alkalmával a jeruzsálemi piacon ezért térhetett meg több mint háromezer ember. A damaszkuszi úton ezért tért meg a bűnös Saulus. Cézarában ezért tért és keresztkedett meg Kornéliusz százados házanépével együtt. És Filippiben, Pál és Silás előtt azért gerjedt új életre a megrettent börtönőr, mert Isten Szentlelkétől mindannyian új szívet (hússzívet) kaptak.

Az adakozó Lélek Ajándéka – az új szív és új lélek dobbant meg a reformációban is. Ezért nem véletlen, hogy Kálvin választott jelképe a két tenyérben magasra tartott szív volt. A huszonötödik zsoltár képe: Hozzád emelem Uram, lelkemet, szívemet!

Ezékiel próféta szerzteágazó érdeme az, hogy bátran ír a nagy adományról, a Lélek nagy ajándékáról, aki elveszi a kőszívet és hússzívet ad nekünk. Emberi hasonlattal és képpel élve kevesen beszéltek erről szebben, mint a német meseíró (Wilhelm Hauf), örökszép történetében, a *Kőszívben*. Amikor pénzért, hírnévért, nagyságért a fekete erdő szelleme ráveszi a fiatal embert arra, hogy hússzívét kőszívre cserélje, a gyanútlan Péter ezt kérdezi: – Nem lesz-e az igen hideg a kebelben? – Nem – kapja meg a választ –, sőt előbb kellemes lesz az élet hőségében és forgatagában. Az ígérek mégis ráveszik. S a kőszív rettenetes dolgokat művel. Összezúz szerelmet, édesanyát, barátságot és minden

örömet. Mikor az erdő egy elrejtett kunyhójában – a sok, hasonló módon eladott szív között, Péter megtalálja a magát is, semmi sem akadályozhatja meg abban, hogy azonnal visszavegye azt.

II.

A belénk rekesztett Szentlélek az új Szív mellett azzal is megajándékoz minket, hogy Isten parancsolataiban hithűen járassunk. Isten szent parancsolatainak útjáról soha nem szabad letérnünk. Ezért ne tántorítson el bennünket a hatalom, a jobb egzisztencia, a pénz, s a mértéktelen gazdagság, mert „Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni” (Mk 10,25) – mondja Jézus. Jakab apostol pedig így tesz bizonyosságot: „Nosza immár ti gazdagok, sírjatok, jajgatván a ti nyomorúságaitok miatt, amelyek elkövetkeznek reátok. Gazdagságotok megrothadt, és a ruháitokat moly ette meg; Aranyotokat és ezüstötöket rozsdá fogta meg, és azok rozsdája bizonyosság ellenetek, és megemészli a ti testeteket, mint a tűz. (Jak 5,1–3)

Igeszakaszunk szerint az is a Szentlélek ajándéka, ha Isten törvényeit megtartjuk, megőrizzük. Babilon prófétája a fogság utáni helyzetet látta maga előtt. Azt a korszakot, amikor a hazatérés után a törvények és parancsolatok megtartása általa remélte azt, hogy Izráel ismét régi dicsőségében fog tündökölni. Voltaképpen a mindenható Isten kegyelméből ez a tündöklés a mi számunkra is „kikezdzhetetlen mérce” lehet. Mindez gyakran nehéznek tűnik. De Krisztus áldott tanítása, útbaigazítása megkönnyíti terhünket: „vegyétek föl magatokra az én igámat... mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű”. (Mt 11,29–30)

III.

Testvéreim, bár a pünkösdi alapigéből többnyire azt hallottuk, hogy az új szív (húszív) a Szentlélek rendkívüli ajándéka, mégsem elegendő jóhiszeműséggel tudomásul venni ezt, hanem az új szívért s annak pompás gyümölcseiért szüntelen imádkoznunk kell! Ezt tette Krisztus egykori, alázatos gyermeke, Assisi Ferenc is: „Uram add, hogy ahol békétlenség van, oda szeretetet, ahol hitetlenség van, oda hitet vihessek. Ne engedd, hogy azt óhajtsam, hogy engem szeressenek, hanem azt, hogy én szeressek másokat; ne azt, hogy engem szolgáljanak, hanem, hogy én szolgáljak másokat.”

Ezért pünkösöd ünnepén, a papköltővel együtt mi is így imádkozunk:

„Zúgó szél, mennyei vihar,
Jöjj a Lélek lángjaival!
Isteni erő van tenálad,
Tégy vele most nagy, szép csodákat.
Erőddel a szíveken zúg át
És szellőztesd ki minden zugát,
Szellőztesd ki országot, népet,
Az egész nagy földkerekséget.
Söpörd el a bűnt, a gyanakvást
S tedd, hogy végre szeressük egymást.”

(Bódás János: *Imádság Szentlélekért*)

Ámen.

Pásztor János

Veni Creator Spiritus!

Alapige: Ezékiel 37,14

Bibliaolvasás: Ezékiel 37,1–14

Izrael történetének legsötétebb szakaszában, a babiloni fogság idején élt és kapta meg prófétai elhívását Ezékiel. Nagyon nehéz ilyen időben prófétának lenni, hiszen ő is hű fia népének, népe romlása neki is fájdalom volt. Ez a romlás egészen tönkretette és a halálba vitte Izrael népét: az ország, a templom lerombolva, a nép jó része a fogság keserű kenyerén, tele szenvedéssel és megaláztatással. A jövő pedig még kilátástalanabb volt, ezért előttük a teljes pusztulás réme sötétlett.

Ezek a kérdések gyötrik a prófétát, mikor „ránehezedik” az Úr keze, és egy látomást lát. Félelmisségében is nagyszerű és lenyűgöző ez a látomás. Egy hatalmas völgyet lát maga előtt, mely tele van szétszórt, már száradó, foszlásnak induló csontvázakkal. Ezékielt megfélemlíti, megdöbbeníti, amit lát, és csak az Úr hangja téríti magához: „Embernek fia! vajon megélednek-e ezek a tetemek?” És kiszakad a válasz a remegő próféta szívéből: „Uram, Isten, te tudod!” Majd az Úr parancsára felhangzik Ezékiel ajkán az ige: „jőjj elő Lélek és lehelj ezekbe a megölettekbe, hogy megéledjenek!” És élet támad a halálból.

Isten megtanította a prófétát és rajta keresztül az embert arra, hogy ahol minden reménységnek vége van, ahol már a halál uralkodik, ott Ő tud, sőt ott tud igazán munkálkodni, mert a Lélek ereje életet teremt ott, ahol halál van, csakúgy, mint a teremtés kezdetén.

1. A Halál Völgyében fekvő csontváznépben Izraelt látta Ezékiel próféta; az ott látható pusztulás népe halálos állapotáról beszélt és ennek az állapotnak a megváltoztatására ígéri Isten az Ő Lelke erejét. Az ígélet valóban be is teljesedett. Hetven esztendővel a templom lerombolása után elindul az első csoport a fogság földjéről, hogy otthon új életet kezdjen. A nap, melyet mások halálra szántak és önmaga is elsiratta magát, újra élni kezd. A csontokból emberek lettek, az emberekben élet, és megvalósult a prófécia: „Adom az én Lelkemet belétek, hogy megéledjete.” Valóban megélednek, épül a templom, mozog a város és zeng a zsoltár. Élet van újra Izraelben.

2. A Halál Völgyének látomása azonban nemcsak a fogság idejében élő zsidóságról beszél, hanem az egész emberiség életét ábrázolta ki. Igen, mert az emberiség a bűn rettenetes halálában él. Az ember teste él, mozog és fejlődik, de belül valami halálos kór – a bűn – marcangolja, tépi és keseríti meg az egész életét. A zsidóknál is hiába épült fel a templom, tisztátalanná teszi azt az írástudók törvényeskedése, hamis istentisztelet, vagy a pogány megszállók újabb durva önkénye. A bűn szembeállítja egymással a szegényt és a gazdagot, hiszen az előkelők hatalmaskodása és a szegények jajkiáltása az eget verte.

Hát a pogány világ? Hát az nincs tele a diadalmas élet ezer jelével? Az olimpiai játékok és a görög sportszellem nagyszerű testkultusza, az Imperium Romanum hatalmas gazdasági és politikai szervezete nem hirdeti-e, hogy vége van a sötét miszticizmus korának, mikor az emberek félvad próféták rajongó szavai előtt meghajoltak. Itt már él az ember, aki maga vette kezébe a vezetést, saját sorsa irányítását. Isten pedig halált látott mindezek mögött. Úgy is volt. A görög-római ragyogó világ a pusztulása felé táncol; isteneiből, filozófiájából kiábrándul, a vallás csak gúny tárgya már, a társadalom egy részénél a testkultusból a legféltelenebb, abnormálisan erkölcstelen kicsapongás lett,

míg a másik felénél hallatlan nyomorrá és megaláztatássá alakul át. Halódik ez a világ a bűne miatt, sőt már halott és siet a végső pusztulás, a kárhozat felé.

Ekkor jött el az idők teljessége, mikor Isten kibocsátotta az ő Fiát, hogy éljen és meghaljon ezért a halódó világért. És a reménytelenségnek ebben az állapotában adatott a Szentlélek, a megfeszített, feltámadott és megdicsőült Krisztus Lelke. Püünkösdi napján 3000 férfi – ennek a halódó világnak a „képviselői” – előtt először ragyogott fel a golgotai kereszt szabadítása; 3000 férfi fogadja el a bűnbocsánatot, ismeri meg Jézus Krisztust, és talál benne életet. Ők egy új közösséget alkotnak, az Ecclesiát, melyet nem emberi akarat hívott egybe, hanem az Úrnak Lelke. Így lesz az egyház a megelevenedett, a halálból életre hívottak közössége, az Úrtól nyert élet hordozója a halódó világban.

Ezékiel nagy látomása tehát püünkösdikor teljesedett be teljesen, ekkor lett valósággá: „Adom az én Lelkemet belétek, hogy megéledjete”, mert élet támadt a bűnhalálból.

3. Az egyház ellenségei és barátai között sokan mondják, hogy az egyház halott. Valóban, akik szorongással, szeretettel és az Isten Igéjének a szemüvegén keresztül nézik ma az egyház életét, azoknak az Ige azt mutatja, hogy az egyház sem mutat ma külön képet, mint Izráel a babiloni fogság idején. Mintha a halál völgye lenne a mi egyházunk is; mintha nem az élet hordozója, hanem maga is a halál foglya lenne; milyen sokan elfordulnak tőle, templomaink ürülnek ki, gyermekeink alig ismerik Jézus nevét; papjai közül sokan idegen célok után futnak, és a maguk élete mentésén fáradoznak. És azok, akik a templomban vannak? Azokban sem élet, erő az evangélium, hanem üres formáság, megszokás vagy babona csupán. Közben pedig a bűn rombol és pusztít. Jézussal nem tudunk igazán mit kezdeni. Az Ige nem vigasztal a nehéz percekben, és nem erő az élet harcaiban. „Az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy.”

Halott, reménytelenül halott. Ezt sokan mondják is. De az Igéből más hangzik: „Embernek fia, vajon megélednek-e ezek a tetemek?” A mi egyházunk tetemei?

„Uram Isten, te tudod!” Igen, Ő tudja, hiszen sokszor tette már azt, amit a Halál a völgy csontvázaival. Az egyház a történelem folyamán sokszor visszaesett a világba, a halálba, de mikor már egészen reménytelen volt az állapota, akkor a Lélek mindig új életet támasztott. Így volt a középkor elején, a reformáció korában, és sokszor később is itt vagy ott. Neki volt és van ereje életet adni, ahol halál van.

„Mikor néped hazájából számkivetve élt, Uram, Te akkor mindig megadtad neki szent Lelked ajándékát. Pokolban élt, s Te akkor prófétát támasztottál neki, hogy a kétségbeesés széléről visszahívja az életbe. Cselekedd Mindenható Isten, hogy ma se legyen a Te egyházad vigasztalás nélkül, amikor kezded megalázza. Mutasd meg, hogy a halál közepette is várhatjuk az életet a Te irgalmasságodból” – imádkozott Kálvin János éppen egy Ezékiel-textus alapján tartott prédikációja után. Ma is megadja a teremtő Lélek ajándékát. „Adom az én Lelkemet belétek, hogy megéledjete.” – Ez az Úr szava ma is ezen a püünkösdi ünnepen.

4. Várhatjuk, várhatod az életadó Lelket. Mert egy nép, egy egyház megelevenedése úgy történik, hogy benne egyesek, személyek kapnak új életet. Ugye érzed, hogy erre neked is szükséged van!? Ugye a bűn és a halál uralkodik rajtad? Ige nélkül, igazi vigasztalás, igazi bűnbánat nélkül és erő nélkül élsz. Ez pedig a lelki halál állapota, melynek vége a kárhozat.

Ha te ezt igazán úgy fogadod, mint az Úr neked szóló üzenetét, akkor nincs az a jó hír a világon, nincs az a gazdaság, ami úgy meg tudna örvendeztetni, mint az ígének az ígérete: „Adom az én Lelkemet belétek, hogy megéledjete.” És ez ígéret megvalósulásában életet találsz, mint az a 3000 az első püünkösdi, felragyog neked az Élet Fejedelme: Krisztus, aki a te számodra is az Élet, az örök élet.

5. Most már csak egy kérdés van hátra. Kinek szól az ígélet? Kinek adja az életet teremtő Lelket az Úr? Akinek szüksége van rá és kéri Tőle. Az a 3000 férfi nem azért ment a piacra, hogy megtérjen, de a Lélek először meggyőzte őket bűneikről, reménytelen állapotukról, és akkor fogadták el hittel az ígéletet. A tanítványok hosszú időn át tartó szakadatlan könyörgéssel kérték és úgy kapták meg. Lehet, hogy ma is csak azért jöttél a templomba, mert ez pünkösdkor így szokás, de most az Úr szava azt mondja neked, hogy szükséged van az új életre, és a Lélek által azt ma elfogadhatod. Lehet, hogy már régen vágysz rá, ó, akkor kérd, könyörögj érte. Mónika a fia, Szt. Ágoston számára két évtizeden át kérte. Kérd, és engedj az ő szavának, neked mondja, téged hív, mert Ő senkitől meg nem tagadja, akinek szüksége van rá. – Tőled sem!

Jövel, teremtő Szentlélek, és teremts bennünk új életet, ajándékozd nekünk valósággal a Krisztust. Ámen.

Szathmári Sándor
Magyarország

Jövel Teremtő Szentlélek

Alapige: Az apostolok cselekedetei 2,16–17

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 2,1–13

Előima

Imádunk téged ígéreteket megtartó egy, örök, igaz Isten. Köszönjük, hogy a Lélek által nemcsak hatalmas ígéretekkel ajándékoztál meg az üdvösségre és az életre vonatkozólag, hanem ugyanezen Lélek által ezek az ígérek a történelemben érkeztek, testté lettek, megfogható valósággá értek, hogy beléphessünk az üdvösség teljességébe. Tudjuk, hogy aki újonnan nem születik, az még csak nem is láthatja meg az Isten országát, még kevésbé mehet abba be. Hálát adunk, hogy Urunkban elkészítetted a megújulásnak ezt a lehetőségét, hiszen aki vízzel keresztelt a Jordánban, megígérte, hogy aki őutána jön, az tűzzel és Lélekkel keresztel majd. Jövünk hozzád, hogy belépünk az ígéreknek eme birodalmába. Bűnbánattal adjuk neked életünket, mert ha magunknak tartjuk meg, elveszítjük azt. Add azt a bátorságot, hogy erre az ígéretekre építve fogadjuk Igéd mai hívását! Te teheted a pünkösd ünnepét számunkra vissza nem térő alkalommá, hogy általa a Lélek titokzatos munkáját ismerjük meg életünkben és gyülekezetünk életében egyaránt. Jézusért kérünk, Ámen.

Szeretett Gyülekezet! Kedves Testvéreim!

Mihez lehetne hasonlítani azt az eseményt, amelyet pünkösdnek nevezünk? A nagy zeneművek előtt nyitány szokott felhangzani, melyben megszólalnak azok a zenei gondolatok, melyek a későbbiekben felerősödve tovább zengnek és az egész művet áthatják. A pünkösd is ilyen nyitány, izelítő, előleg egy következő korszak gazdagságából. Isten Krisztusban megváltotta a világot, és ezt a váltást minden népek készítette. Krisztus azért ment el, hogy elküldje a Lelket, aki Krisztus megváltó művét kibontja mélységben és magasságban, szélességben és hosszúságban. Ami itt kezdetét veszi, az Istentől küldött hatalmas jel arra nézve, ami elindul az egész világ javára, a népek üdvösségére. A jelenlévők maguk szinte nem tudják felfogni azt, ami történt, ezért feláll Péter, és megmagyarázza az eseményt. Éppen úgy, mint amikor a szerencsen minisztertől azt kérdi később Fülöp: érted-e, amit olvasol?, és ez azt válaszolja: ha csak valaki meg nem magyarázza. És akkor Fülöp elkezd a magyarázatot az olvasott szöveghez. Most

pedig Péter elkezdte a magyarázatot a megtörtént eseményhez. Azt gondolom, hogy erre a magyarázatra nekünk éppen úgy szükségünk van, mint ahogy az első pünkösdi népének szüksége volt. Hallgassuk hát Péter magyarázatát!

Jóel próféta hatalmas látomása teljességedt be, aki azt hirdette: az utolsó napokban Isten kitölti az ő Lelkét minden testre, és ez a Lélek prófétává fogja tenni Isten népének a fiait, leányait, szolgálóit és szolgálóleányait. Vagyis a próféta arról beszél, hogy az a Lélek, aki eljön, éppen a próféta lelke lesz, és általa Isten nyitja meg magát sokkal inkább, mint eddig, és általa valami nagy egység veszi kezdetét ezen a világon, mert a Lélek minden testre eljön, és nem ismer határt, melyet át ne törne. Ennek a prófécianak három dimenzióját ismerjük fel: a múlthoz viszonyítva Izráelhez úgy érkezik el, mint a szél, a tanítványokat úgy tölti el, mint a tűz, és a sokaságra úgy árad ki, mint a víz. A Lélek megfoghatatlan és megfejthetetlen. Művét csak képekben tudja kifejezni az Írás. Olyan, mint a szél, olyan, mint a tűz, olyan, mint a víz. Ezeket a képeket lehetne még tovább bővíteni, de most először is ennek a képnek a gazdag értelmébe hatoljunk be.

I.

A Lélek úgy érkezik el Izráelhez, mint a szél. Azt olvassuk, hogy nagy hirtelenséggel, mint valami szélvihar csapott le, de nem a földről jött, hanem az égből. Isteni vihar volt, mely úgy jött, hogy elsöpörje a régit, és teremtsen valami újat. Már Ezékiel próféta úgy prófétált valamikor a Léleknek, hogy ezt mondta: A nagy szelek felől jöjj elő Lélek, és lehelj ezekben a megöltekkben! Ezékiel ekkor egy csontokkal megtelt mezőt látott, és hívta a Lelket, hogy mint az életnek az ereje, mint valami mennyei szél jöjjön, és teremtsen életet. Izráelt úgy látta maga előtt, mint a halottak világát, mint a csontok mezejét, és az élet után kiáltott (Ez 37). A szél magát az életet fejezte ki. Izráel 400 esztendeje már, hogy vár erre az életre, amióta a prófécia utoljára elhangzott. Várja azt, hogy Isten cselekedjen úgy, mint a régi időkben, és karjának erejével nyúljon bele történetébe, és teremtsen közöttük valami újat.

Izráel életének nagy eseménye a szövetségekötés volt valamikor a Sínai-hegyen. Isten ekkor szegődött oda népéhez, és választotta ki magának. Ez az esemény tele volt hatalmas jelekkel, a szélnek és a tűznek isteni hatalomban való megjelenésével. Ez a nap, melyet mi pünkösdek mondunk, éppen a szövetségekötésnek, az erre való emlékezésnek, a szövetség megújításának az ünnepe volt. Most szinte ugyanazok a jelek tűnnek fel, csak ezek már nem földiek, hanem égiek. Mindenesetre kifejezték azt, hogy Isten az ő népével most a szövetséget megújítja, sőt, új szövetséget teremt. Ennek a égi szélnek az eljövetele elúzi a Prédikátor rettenetes látomását arról, hogy a történelemben és az életben minden hiábavaló, és semmi új nincs a nap alatt. Most íme, valami olyan hirtelen csap le viharként Izráel életébe, hogy az az új, amelyre vártak, ennek a szélnek a jövetelével megérkezett: maga az új élet, az Istennel való szövetségnek az új értelme. Gondolhatunk arra is, hogy valamikor Kr. e. kb. 600 évvel hogyan könyörgött Ézsaiás is azért, hogy Isten bárcsak megújítaná azokat a jeleket és tetteket, amit a régi időkben nyújtott, amikor Izráelt megszabadította. „De visszaemlékezett népe a régi időkre, Mózesre: Hol van, aki a tengerből kihozta nyájának pásztorát? Hol van, aki belé öntötte szent lelkét? Hol van, aki dicső karjával megragadta Mózes jobb kezét? Kettéhasította előttük a vizet, örök nevet szerezve magának. Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad... Bárcsak szétszakítanád az eget, és leszállnál, hogy meginogjanak előtted a hegyek!” (Ézs 63,11–12.15.19) Íme, ez a mélységes óhaj, hogy Isten mutassa meg úgy magát, mint a régi időkben, és szálljon alá az égből, most megtörténik, beteljesedik. Nagy hirtelen az

ég belép a földre. Isten nagy jellel hirdeti, a szél jelével, hogy egy új korszak veszi kezdetét, Isten lényének az új közelsége és közössége éri most el népét. Hatalmas ígéretek és vágyak telnek tehát be, amikor a Lélek mint a szél csap le a földre, nem ítéletként, hanem hatalmas kegyelemként.

II.

A Lélek a tanítványokban úgy hat, mint a tűz. Kettős tüzes nyelvek jelentek meg, és a tanítványokra leszálltak, mindenkire külön-külön. Mit fejez ki a tűznek a képe? Valamikor Keresztelő János a Jordán folyóban vízzel keresztelt, és azt mondta azoknak, akik hozzá jöttek: Én vízzel keresztellek titeket, de aki utánam jön, az tűzzel és Szentlélekkel keresztel majd. A Lélek tehát János nyelvén úgy jelent meg a jövőendő ígéreteként, mint a tűz. János arra utalt, hogy akik hozzá jönnek életük megújulását keresve, azok most csak ennek a jelét kapják meg, de a valóság, az élet belső megújulása olyan teremtetési mű, melyet ő nem tud adni, ezt majd csak a Messiás fogja nyújtani. A tűz kifejezi azt, hogy az életnek ítéleten, megtisztuláson kell átmennie, mert különben nem alkalmas az Isten országára. A tanítványok most úgy kapják a Lélek ajándékát, mint a tűz hatását. Életüket átjárja és megtisztítja. Langymeleg közönyüket elveszi, és lelküket isteni, ellenállhatatlan erővel tölti be. A tanítványok egyszerre belső erőket kapnak, és alkalmassá válnak arra, hogy hirdessék Isten hatalmas művét, mely Jézusban eljött.

A tanítványok átalakult életét mi sem hirdeti jobban, mint az, hogy a sokaság úgy értette belső, átizzott lelkük megnyilatkozását, hogy bor hatására gondolt. „Édes bortól részegedtek meg.” Pedig ez a részegség nem bortól származott. A Lélek adott nekik olyan örömet és olyan belső erőket, hogy önmagukat múlták fölül, és úgy tűnt a külső szemlélőnek, hogy magukon kívül vannak. Pedig éppen most érkeztek el magukhoz, mert Jézus szeretetét és örömét a szívükben, magukhoz legközelebb érezték. Most váltak alkalmassá arra, hogy másoknak prédikáljanak, mert belső életüknek most már van ereje, töltése. Mint az új bor a tömlőket, úgy feszíti őket belülről a Lélek öröme. Túrmezei Erzsébet mondja egyik versében: „Ma Krisztus fénylő napja rámosolygott, adni, szolgálni így indul el, mint aki boldog.” Hát hogyan is mehetne adni, akinek szívét a Krisztus kegyelme nem élteti és nem boldogítja, aki az új élet tüzes borát nem ízlelte meg? Ha Krisztus a kánai menyegzőn egy násznépnek bort adott, hogy meg ne szegyenüljenek, hogyan adna égi tüzet tanítványainak, hogy szívükben meg ne hidegüljön az Isten és emberek iránti szeretet. Az emberi Lélek meg tud hidegülni, sőt, meg tud fagygni. Mekkora kegyelemre van szükségünk, hogy a világban alkalmatlanná ne váljunk a szolgálatra, a megbocsátásra, a türelemre, a lehajlásra és az irgalomra! A Lélek tüzet hozott, és langymeleg hitünket áthevíti, mint egykor az emmausi tanítványok szíve hevült, amikor Krisztus megmagyarázta nekik az Írásokat. Az egyház eme tűz nélkül a hitetlenség és a gyűlölet erejét nem tudja megoltani! Ezért Lélek nélkül nem lehet szolgálni, nem lehet keresztyén életet sem élni.

III.

A Lélek a sokaságra az elmondott igehirdetésben úgy áradt ki, mint a víz. A víz kiárad a szomjú földre, és termékennyé teszi azt. Ezért használja Jóel a víz képét: Isten kitölti a Lelkét, mint az esőt megadják a fellegek. A tanítványok életéből úgy árad az Ige, Isten csodálatos dolgait úgy hirdetik, mint ahogyan Jézus ígérte nekik: élő víznek folyamai ömlenek ki belsejükből. A nyelvnek, vagyis a megértésnek a nehézsége állt volna elő, hiszen akik ott voltak, azok a föld minden részéről Jeruzsálembe érkezett zarándokok. Írásmagyarázók megállapítása szerint legalább 25 nyelvjárást beszéltek, és egymás megértésére semmi lehetőség nem lett volna. Ekkor a Lélek legyőzte Isten cso-

dálatos dolgai hirdetése és befogadása előtt álló nagy-nagy akadályt és kiárasztotta erejét a hallgatókra és bizonyágtévékre. A nyelveken szólás csodája egyszerre volt az igehirdetés és az igehallgatás csodája. Egyszeri esemény volt, mert ehhez hasonló nem történt a keresztyének életében. A későbbi nyelveken szólás már egy más minőségű és célú szellemi jelenség volt. Az áldás kiáradása előtt tehát nem volt akadály, és valóban soha nem sejtett gazdagságban mutatkozott meg az Ige hirdetésének hatalma. Hallották Isten nagyságos dolgait, és mintha szíven találták volna őket, úgy vette birtokba szívüket a Lélek és vezette el őket Krisztus befogadására és követésére. A Lélek munkájának ugyanis egyetlen célja van, Krisztushoz akar eljuttatni; Krisztus megváltó művének az erejét teszi hathatóssá bennünk, és az Ige hirdetésének a hatalmát mutatja meg, azt, amit Jézus így mondott: aki titeket hallgat, engem hallgat. Ahol a Lélek jelen van, az Ige egyszerre Isten szavának bizonyul, és Krisztus általa elvégzi újjáteremtő művét az emberi lélekben. A Lélek által ez a sokaság nem egyszerűen hallgatója lesz az Igének, hanem Krisztus uralma alá veti magát, megkeresztelkedik, azaz Krisztus életébe és a Krisztus-hívők közösségébe nyer beavatást. Ennél nagyobb áldást nem lehet elképzelni, hiszen itt és most beteljesedik az, amit Isten Ábrahámnak ígért: benned áldatnak meg a föld minden nemzetségei. Isten Ábrahámot azért hívta el, hogy a föld minden nemzetségét általa, vagyis Izráelen át Jézusban megáldja, a hiábavalóságtól és az átoktól megmentse. Ábrahám ígérete eddig nem ment teljesezésbe, mert a határ Izráel közössége volt. Arról senki nem gondolkozott, hogyan is mehetne tovább a népek világába az üdvösség. Ezt a határt senki nem léphette át, ezt csak a Lélek tehette meg. Pünkösdkor jelszerűen ez megtörtént. A zarándokok serege a népek világából jött. Nem véletlen az a hosszú felsorolás, mely jelzi a népeknek a világát, ahonnan jöttek, és ahová az áldást viszik. Isten üdvössége a föld végső határáig terjed. Izráel hatalmas küldetése most ér célhoz (Ézs 49,6). A Lélek Isten egyházát mindig erre a küldetésre emlékezteti, és kivezeti a misszió nagy tágasságába, áldássá teszi (Ez 47,1–11). Pünkösdkor Izráel a Lélek művét teremtetést hozó szélként; a tanítványok szívüket áthevítő örömként és új erőként, vagyis tüzként; a népek világát jelképező nagy sokaság pedig áldást hozó vízként éli meg. Áldjon meg bennünket az Isten, hogy a Lélek számunkra is életet hozó szél, lelki meleget hozó tűz és égi áldást hozó víz ajándékozója lehessen! Ámen.

Utóima

Hálát adunk neked Urunk, Istenünk, Atyánk a Krisztus által, hogy a Lélek áldását kiárasztottad ránk. Megígérted, hogy mint a szomjú földre kiárad az eső, úgy árad ki lelkünkbe az égnek áldása. Szomjas emberek vagyunk, akik keressük azt az áldást, mely életünket a hiábavalóságtól megmenti. Annyi csábító ajánlata van ennek a világnak, és lelkünket hamar megejti a Kísértő. De ha Krisztus kincse és gazdagsága foglyul ejt, akkor ennek a világnak nemet tudunk mondani, és isteni világod rabjaiként megtaláljuk embervoltunk értelmét, a hitnek csodálatos útjain indulhatunk el, hogy az istenfiúság örömét megkapjuk tőled. Vágyunk a hit mellett a szeretet gazdagságára, hogy képesek legyünk másoknak adni, és életünk javait boldogan szétosztani, ahogyan Te tetted. A Lélek által megtanítasz a reménység útjain való járásra is, hiszen az élet több annál, amit sejtünk belőle, és az üdvösség nagyobb, semhogy ebben a földi létben befogadhassuk. Ezért várjuk királyságod eljövetelét, mert a Lélek, Akit küldtél, előleg és zálog az eljövendő világ, a megváltás teljességéből. Szentlélek Isten, kérünk, hogy tégy Krisztus követőivé, melyben a jelen és a jövő ígését rejtetted el. Imádkozunk ezért a viláért, ennek üdvéért és békességéért, népünk felemelkedéséért, egyházunk és gyülekezetünk megújulásáért! Jézusért kérünk, Ámen.

(Megjelent a *Vég nélküli ünnep* című kötetben. Budapest 1995.)

Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten

Alapige: 2Timóteus 1,7
Bibliavásolás: 1János 2,7-17

A mai nap háromszoros ünnep.

1. Először is ünnep azért, mert ma van pünkösd, a Szent Lélek kitöltésének ünnepe. Lélek nélkül lehet dolgozni, tanítani, gyógyítani, vagy akár egy ebédet megfőzni a családnak. Lélek nélkül lehet gyermeket nevelni, házasságot élni, rokonainkkal, ismerőseinkkel kapcsolatokat ápolni. Lélek nélkül lehet szolgálni a gyülekezetben is, prédikálni, hitoktatói, szeretetmunkát végezni, istentiszteletre jönni. Végső soron mindent lehet Lélek nélkül is. Az egész életünk eltelhet Lélek nélkül, amikor tesszük a dolgainkat, automatikusan, megszokottan, de már olyan üres és *lelketlen* minden mozdulat. Ettől mi magunk is elkedvetlenedünk, megfáradunk lelkileg és ezt azok is megérik, akik körülöttünk vannak. De milyen nagy örömhír, hogy mindezt lehet Lélekkel telve is tenni, mert Isten ma is kitölti reánk az Ő drága Szentlelkét, nem csak azon a régi pünkösdön. A Lélek ajándéka ma is, újból és újból adatik. Nyisd ki előtte lelked ablakát, engedd, hogy betöltsön! Hogy új erővel, új lendülettel, új lelkesedéssel tudj továbbmenni azon az úton, amelyen épp jársz! Az első pünkösd egy nagy, különleges csoda volt, zúgó széllel, lángnyelvekkel, több ezer emberrel. De ne feledd, hogy csendesebb pünkösdök is vannak, amelyek azonban ugyanolyan fontosak. Amikor te magad megérezed Isten Lélek-jelenlétét az életedben, a hétköznapiakban. Az erő, a szeretet és a józanság lelkét. Adja az Úr, hogy megérezd, hogy ez a Lélek a tiéd legyen.

2. Másodszor azért ünnep ez a mai nap, mert ma van a Református Egység napja (évfordulója). Volt Trianon, volt a számunkra oly fájdalmas eredmény a kettős állampolgárságról, többszörös traumák, sebek, de aztán jött 2009. május 22. – Debrecen. Amikor kimondtuk, hogy „Krisztus a jövő, EGYÜTT követjük ŐT!” Amikor kimondták: Kelletek nekünk! Nekünk kellett! Kellünk egymásnak, fogjuk meg lélekben egymás kezét!

Felemelő, történelmi pillanat volt.

Ez a nap, ez az évforduló is arról szól, hogy engedjünk-e a félelem Lelkének, a gyávaság Lelkének. Ne engedjük, hogy ez a lélek fészkelje be magát a szíveinkbe és egymás ellen forduljunk, hisz Jézus nem ezt a Lelket adja nekünk, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét. Amikor az emberek nekifogtak Bábel tornyának építésébe, amelyet úgy terveztek, hogy az égig érjen, és hogy az ember dicsőségét hirdesse, akkor összezavarodtak a nyelvek. Az emberek már nem értették egymást. Pünkösdkor, azt olvassuk, hogy noha a tanítványok csak egy nyelven beszéltek, mégis mindenki, aki ott jelen volt, különféle helyekről érkezett, a különféle nyelveket beszélő emberek megértették egymást. Ez volt a Lélek kitöltésének másik csodája és jele. Érteni egymást! Milyen egyszerű kimondani és mégis milyen nehéz! Érteni a másik jelzéseit, érteni a másik kézszeritását, érteni fájdalmát, érteni örömeit, érteni múltját, jelenét, érteni, hogy mit jelent ez a szó, hogy: édesanya, anyanyelv, Anyaszentegyház. Nagy dolog megérteni másokat és nagy dolog megértést nyerni. Ezt a csodát csakis a Lélek tudja kimunkálni. Ma is. Mert azóta is, folyamatosan nagy szükségünk van reá!

3. Harmadszor azért ünnep a mai nap, mert kilenc értékes, kedves fiatal konfirmál gyülekezetünkben. Kívánom nektek, kedves fiatalok, hogy megérezzétek ennek a mai napnak a csodáját, hogy felfogjátok a súlyát, a komolyságát és őszintén örüljétek annak,

hogy itt lehettek. Mert egy-egy ünnep többször is megadatik az életünkben, de a konfirmáció csak egyszer az életben. Ma kimondjátok mindenki előtt, hogy Jézushoz és a református keresztyének nagy családjához szeretnétek tartozni – ez a konfirmáció lényege. És először vesztek úrvacsorát. Kívánom, hogy azon az úton, amelyen most elindultok, a ti felnőtt keresztyén utatokon ez ne a vég, hanem a kezdet legyen. Azt az áldást adom nektek útravalóul lelki batyutokba, amit az ajándék énekeskönyvekbe is beragasztottam. De legyen ez az áldás mindannyiunké:

„Nincsenek kész válaszaink
Nincsenek megingathatatlan bizonyosságaink
Mindig csak kezdők vagyunk
Nem egyenesednek mind felkiáltójellé a kérdőjeleink
Nem tart meg nagyanyáink hite
Olykor csalódnunk kell a példaképekben is.
De ez az ünnep arról üzen neked,
hogy az élet, amit kaptál gyönyörű.
Benned már ott lakik a vágyakozás a jóra és az igazra.
S ha el is indulsz távoli vidékre zsebedben az örökséggel,
van, aki mindig hazavár.
Erősítsen meg téged a jóságos Isten
Tegyen gazdaggá Jézus, a barátod,
Legyen Lélek-jelenléted minden dologban
És találjon célra az életed!”

(Varga Gyöngyi)

Ámen.

(Elhangzott 2010-ben, pünkösdi és egyben konfirmációi istentiszteleten.)

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Lélektől születni

Alapige: János 3,3,5–6

Bibliavásolás: Az apostolok cselekedetei 2,1–11

Pünkösöd az egyház születésnapja. Mi tehát most egy nagy születésnapi ünnepségen vagyunk együtt. Nem tudom, hogy szokott-e születésnapra valahol ekkora tömeg összegyűlni, de ha az Anyaszentegyház születését ünnepeljük, akkor valóban méltó, hogy ilyenkor túlsordultig legyenek a templomok, a keresztyén közösségeket átjárja egy bensőséges nagy öröm, valami szent remegés, fényes ujjongás afőlött, hogy megszületett az a közösség, amelyiknek Feje, Ura a feltámadott Jézus Krisztus. Akkor lesz teljes a te örömed, kedves testvérem, ha átéled annak csodáját, hogy te is bekerültél abba az éltető közösségbe, ahol árad a Lélek. Oda, ahol van mennyei tűz, és megszünik lelked didergése, ahol ráébredsz arra, hogy nem vagy egyedül, vannak lelki testvéreid, akikkel együtt borulsz le lélekben a mindenség Ura előtt. Igen, ezt a születésnapot ünnepeljük mi pünkösdkor. Mi azért jövünk ilyenkor újra ünnepelni, mert Isten nemcsak megteremtette és Jézusban nemcsak megváltotta a világot, hanem Szentlelkével betöltötte a mi belső ürességünket. S így ne csak tudjunk Istenről, aki valahol távol, rajtunk kívülről

van, és Jézusról, aki közel jött az emberhez, hanem tudjunk Istenről, mint aki bennünk lakik.

Idéztem az imádságban a Róma 5,5-öt, ahol Pál apostol ujjongó örömmel kiáltja világgá: „Kitöltetett az Isten szerelme a mi szívünkbe a Szentlélek által, aki adatott nekünk.” Az Isten szerelme a mi szívünkbe – van-e ennél magasztosabb szerelem? Szerelmes ifjak, örüljétek a szerelemnek. Annak, amikor valaki észrevesz, amikor Ámor nyilvánosszöje megsebzí a szíveteket, de annak még jobban lehet örülni, amikor Isten szerelme halálosan megsebzí valakinek a szívét, s megérzi, hogy Isten örökre megragadta, eljegyezte magának. Nem sodródik árva falevélként a nagy mindenségben gazdátlanul, ismeretlenül, névtelenül, hanem végérvényesen hozzátartozik a megváltó és megszentelő Istenhez.

Igen, de kérdezhethénk: hogyan lehet belépni ebbe a Jézus Krisztus által formált, Szentlelke által szült közösségbe, az Anyaszentegyházba? No, nem arra gondolok, amikor valaki becsenget a lelkési hivatalba, s bejelenti a körzetbe költözését, mi pedig feljegyezzük az adatait a nyilvántartó lapra, s ezzel elintézettnék véli az ő egyházhoz tartozását. Ez csak a külső formája az odatartozásnak. Ez az odatartozás ott kezdődik, amikor valaki beleszületik a megváltottak közösségébe. Hogy került bele a mi konfirmáltjaink közül valaki abba a családba, amelyikben él? Nyilván úgy, hogy beleszületett. Van olyan is, hogy örökbefogadás, de az ritkább eset, és az nem jár annyi érzelmi kötődéssel, mint ami az édesanya és gyermeke között létezik, aminek a szülés fájdalma az ára.

Isten is ilyen fájdalmat vállalt az ő Fiában: a kereszten élte át Jézus Krisztus azt a fájdalmat, aminek árán megszülethetik az ember Lélektől, s bekerülhet Isten családjába. Húsvét volt a hírüladása annak, hogy készül megszületni az Anyaszentegyház, s a pünkösd volt maga a születésnap. Nem elég tudni csak arról, hogy Jézus megszületett valamikor Betlehemben. Nem elég tudni azt, hogy felnőtt Názáretben, s meghalt Jeruzsálemben, hanem el kell következnie mindnyájunk életében annak a nagyon személyes eseménynek, amiről Jézus beszélt az idős Nikodémusnak, Izráel egyik híres tanítójának, egy nagyon kegyes vallásos zsidó embernek. Ez az esemény pedig az újjászületés. Azt mondja Jézus neki: „szükség néked újonnan születned”

Testvéreim! Németországban nemrég végeztek egy egyházi felmérést, ahol az volt a fő kérdés a kérdőívben, hogy mi az emberek legfontosabb kívánsága, legforróbb vágya? Nem tudom, te mit írnál fel az első helyre. Mi a legnagyobb kívánságod? Mi a legsürgősebb óhajod? Nyilván, a legtöbben azt válaszolták: hogy nyerjem meg a lottó főnyereményét. Második helyre azok kerültek, akik szeretnének egy világ körüli utazáson részt venni. Érdekes módon a harmadik helyen azok szerepeltek, akik szeretnének már egyszer úgy igazán felszabadultan, nyugodtan együtt lenni a barátokkal. S volt olyan, aki azt írta, legfontosabb kívánsága az, hogy valakiért fölládozza az életét. Ritka nagy pillanat ez, és keveseknek az óhaja. Tudjátok, mi volt a szomorú az egyházi felmérés eredményében? Az, hogy senki nem írta, hogy szeretné az üdvösséget, az örök életet elnyerni. Mert nem csak ez a rövid élet van – ezért kellene berendezkedni ama másik, az örökkévaló életre. Ennek az óhaja tört fel az öreg Nikodémusból, aki éjjel kereste fel Jézust. Azzal kezdte a beszélgetést: Mester, mi tudjuk, hogy te Istentől jöttél, mert senki sem teheti e jeleket, amelyeket te teszel, csak Isten által. Tudjuk, hogy te Istentől jöttél.

Tudod-e, hogy Jézus Istentől jött, azaz egy láthatatlan, másik világból? Fölebredt-e már szívedben a vágy, hogy ebbe a másik világba te is belépj? Nikodémus szeretett volna abba a világba belépni, ezért jött Jézushoz. Nagyon jó helyen keresed az örök életet, ha te is Jézusnál keresed. Nikodémus szeretett volna abba a világba kerülni, ahonnan Jézus jött. Ez a világ kevés: „Több kell, több kell, ez a lét nem elég!” – mondja

a költő. Vagy, ahogy egy másik költő fogalmaz: „Maga az élet egyetlen hiányunk, Több s teljesebb élet – ez az, mit kívánunk!” Hogy ne csak együnk, igyunk, loholjunk, s aztán a végén a gödörbe bukjunk –, mert ez nem elég. Maga az élet egyetlen hiányunk. S ez az élet fakadt föl pünkösdkor: legelőször azoknak a tanítványoknak a szívében, akik magukra zárva félelmükben elrejtöztek. S egyszer csak, noha zárva voltak az ajtók, fölöttük megnyílik az ég, s mintegy sebesen zúgó szél zendülése hallatszik, s a Szentlélek hatalmas ereje megragadja őket. Itt kezdődik az újjászületés, amiről Jézus beszél Nikodémusnak. „Szükség néktek újonnan születni, mert aki testtől született, test az”, vagyis csak testesen gondolkodik, csak anyagiasan él, csak a láthatókra figyel, csak a tapinthatókra ad, csak a megfoghatóban hisz: ez a testi élet. Ez nem elég. – Nikodémus, te magas rangú ember vagy az egyháztanácsban, anyagilag is jól szituált vagy, s mégsem elég ez az élet! – Nem elég, nekem sem, mert ez mind kifolyik a kezemből, mint a homok a tengerparton játszadozó gyermek kezéből.

Igen, valami más kell: az a világ, ahonnan te jöttél, Mester! Mert ez a mi világunk – ha hiányzol belőle – boldogtalansággal, csalódások sorozatával terhes. Ez a világ sok fájdalommal, könnyel, gyásszal, kinkeserves fájdalommal teli. Az a világ érdekel engem, Mester, ahonnan te jöttél. Érdekel-e téged, drága testvérem, az a világ? Kedves fiatalok, ti mit szóltok ehhez a jézusi ajánlathoz? Ha érdekel az a világ titeket, akkor nem fogtok beleragadni e világ sarába. Megérezted-e már, hogy az a világ a maga jeleit küldi feléd, s neked azokra valamilyen módon választ kell adnod?

Persze, van aki úgy reagál a mennyei világ jeleire, mint a csúfolódók pünkösdkor. Amikor a tanítványok lelkesedését észlelték, azt mondták, hogy édes bortól részegedtek meg, holott ők valami szent mennyei mámor részesei voltak. Valami belső ujjongás vett erőt rajtuk annak örömeire, hogy ők is bekapcsolódhatnak abba a mennyei erőterbe, ahol már létrejöhet a kapcsolat ember és Isten között.

Egy mai költő így mondja *A legnagyobb hiány* című rövid versében: „Tárcsázhatnék, de nincs vonal. A telefonzsinór szívre tekeredett fonal. Üzenetrögzítő nem felel, szót cserélnék, de nincs kivel. Szentlélek Ūristen, jövel!” (Kovács Tibor) Szót cserélnék, de nincs kivel. Állítólag Marilyn Monroe, a neves filmszínésznő annak idején, amikor teljesen kiegészett könnyelmű életvitelében, amikor már pályája csúcán nem elégítette ki a hírnév, a csillogás, a sok pénz, a hódolók milliói – altatókkal végzett magával. Úgy találtak rá, hogy a kezében volt a telefonkagyló. Talán élete utolsó kétségbeesett erőfeszítésével akart még valakit felhívni, talán egy utolsó segélykiáltás akart ez lenni, csak-hogy a vonal túlsó oldalán senki nem felelt. Igen, döbbenetes az, amikor szót cserélnél valakivel, s rádöbbenesz arra, hogy senkit nem érdekel a te szíved gondja, baja, fájdalma. Még az öröme sem. Amikor rád szakad a világ közönye, az a rettenetes szürke unalom, ami körüllegi az emberek sokaságát, s azt érzed, hogy nincs kivel szót váltani. Az emberek szíve nem rezonál a te gondodra, fájdalmadra, panaszodra, kérdésedre, mert mindenki rohan, senkinek sincs ideje megállni. Talán sokszor már a szülőnek sincs, hogy meghallgassa gyermekét. Vajon tárcsázod-e már a mennyei vonalat? Tudod, hogy csak a Szentlélek által nyílik meg ez a vonal? Ő készíti elő Isten világát számodra, s a te szívedet Isten világára. Ezért mondja Jézus: szükség neked újonnan születni, mert aki nem születik újjá Lélektől, az nem láthatja meg az Isten országát.

Isten vállalta a kereszten a rettenetes fájdalmat, hogy te újjászülethess. Vajon te vállalod-e, hogy ez az új élet benned kibontakozzék és láthatóvá váljék? Testvéreim, manapság szélteben-hosszában hangzik a fájdalmas megállapítás országunkban, hogy milyen riasztóan sok lett az abortusz. Világszinten Vietnámban van a legtöbb abortusz, utána második helyen Romániában. Ez a mi országunk, amelyik Európában ezen a téren az első helyen van. Rettenetes, amikor valaki a szíve alatt fejlődő életet megöli, illetve

aprópénzért orvosok által megöleti. Akárhogy kerülgetjük a szót, meg akárhogyan hivatkozunk az ún. szabad világ törvényeire, melyek szerint államilag megengedett a magzattelhajtás, az mérgsem egyéb, mint gyilkosság. De, tudod, testvérem, hogy van lelki abortusz is? Amikor az Isten Igéjét, amely behull a szívedbe, s kezd hitté sarjadni benned, végül elnyomod a szívedben, s nem engeded megerősödni, láthatóvá lenni. S mindezt talán kényelemből, félelemből, vagy egyéb megfontolásból. Nehogy valaki túlzásnak minősítse a Krisztusban nyert új életet, inkább lemondasz róla, elfojtva magadban a hitnek zsenge csíráját.

Hadd kérdezzem meg tőletek: ha egy ember lelkében elindul az új élet, túlzás az, ha meg is születik? Túlzás az, ha a születés alkalmával láthatóvá válik a gyermek, s a hangja hallhatóvá lesz? Szégyen az, ha nyilvánvalóvá lesz, hogy két ember szerelmének a gyümölcse megérkezik? Nos, ha szégyen, akkor fojtsd el, amikor még senki nem látja, csak Isten. Ez a lelki abortusz! S ha szégyelled az újjászületést, akkor öld meg benned ezt az isteni új életet, s mondd, hogy nem vállalod Krisztust és az Isten országába lépést. Neked elég ez a föld, amelyik majd magába temet. Ha elég, akkor nyilván nem fogod kívánni az újjászületés csodáját. De, ha nem elég, s azt mondod: nekem már valóban pünkösdi öröm s ünnep kell, akkor engeded, hogy a krisztusi élet benned valóban kifejlődjön, nagyra nőjön, láthatóvá legyen.

Mert aki nem születik újjá Szentlélektől, az nem láthatja Isten országát. Van, aki világ körüli útra vágyik, hogy sok országot és sok érdekességet lásson, de a lelkén mit sem segíthet ez. De van, aki ezeken túl Isten országát is látni akarja, ezért vállalja az újjászületést, annak minden fájdalomával, a bűnbánat könnyeivel együtt. Az ilyen ember életében láthatóvá lesznek a Lélek gyümölcsei, melyeket Isten vár az ő gyermekei életében. Mert, ha nem lesznek látható lelki termékek, mint a szeretet, öröm, békesség, jóság, hűség, szelidség, mértékletesség, akkor a hited nem ér semmit, s akkor semmi közöd a pünkösdi csodájához, a Lélek áradásához. Ha pedig kezdenek ezek a gyümölcsök sarjadosni, megmutatkozni, s ezek nyomán mások számára is egyre kívánatosabb lesz a Krisztus-követés, így egyre többen fognak csatlakozni a megváltottak közösségéhez. Akkor valóban él a hited, s akkor tudod, hogy mit jelent az újjászületés, a megtérés csodája, a pünkösdi Lélek hallatlanul izgalmas, újjáteremtő munkája benned. Ez nem pillanatnyi fellángolás, rövid kivirulás, s utána elhervadása az egész élménynek, hanem egy életre, sőt az örök életre szóló hatalmas eseménysorozat, ami akkor kezdődik, amikor Isten Szentlelke a maga tűzével lánggra lobbantja a szívedet, s utána ez a lobogás végigkísér téged földi életed útján egészen az örökkévalóságba. Ámen.

Prédikáció a nemzetközi homiletikai irodalomból

Jürg Birnstiel

Krisztussal élni és meghalni

Hívó, fiatal, tragikus balesetben elhunyt temetésére

Alapige: *Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség!* Filippi 1,21

Bevezetés

Elköltözött testvérünk rettenetes és végzetes balesetet szenvedett. Fiatalon, egyik pillanatról a másikra kiragadtattott az életünkből. Valamennyien tudjuk, hogy olyan nagy volt a sérülése, hogy reménykedés, aggodás és imádság után, nem sokkal a szörnyű balesetet követően eltávozott közülünk.

Ilyen gyorsan, hirtelen és váratlanul vehet fordulatot a mi életünk is. Bizonyára még nem vettük úgy kontrol alá az életet, mint ahogy azt gyakran tervezzük.

Ebben a nehéz helyzetben hangzik ez a fontos és reményteli bibliavers, amely eddig is meghatározta életeteket:

Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség! (Fil 1,21)

1. Krisztussal

Testvérünk élete kifejezetten megváltozott attól kezdve, hogy keresztyén lett. Ettől a naptól elmondhatta: *Nekem az élet Krisztus!*

Éppen olyan kevésbé volt tökéletes ember, mint mi, de szerette Jézust, és szívesen követte.

Talán azt gondolják most néhányan, miért kellett neki olyan korán meghálnia, ha így bízott Jézusban és szoros közösségben élt Istennel? Miért nem őrizte meg Isten ettől a balesettől? Miért nem lett újra egészséges?

Ezekre a kérdésekre sajnos, nem tudok nektek válaszolni. Isten egyik keresztyént sem biztosítja arról, hogy egész életében egészséges marad és úgy öregszik meg. A keresztyének is meghalnak betegségek, balesetek miatt, katasztrófákban és háborúkban ugyanúgy, mint azok az emberek, akik nem hisznek Jézusban.

Azonban a keresztyének számára, akár fiatalon, akár idős korban halnak is meg, a halál nem jelent veszteséget, hanem ahogy ezt az idézett bibliavers kifejezi: *Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség!* Aki ennek a világnak az értékeire és gazdagságára alapozza az életét, az mindent elveszít a halálban. Aki azonban Jézusra épít, Jézusba veti a bizalmát, az mindent megnyer a halálban.

Testvérünk hirtelen és sokkoló halálát nem magyarázhatjuk, de tanulhatunk belőle. Megragadhatjuk az alkalmat, hogy megfontoljuk, átgondoljuk életünket. Ahogy erről az egyik bibliai vers szól: *Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jusunk!* (Zsolt 90,12)

Tegyük fel a kérdést magunknak: Készen vagyok-e arra, hogy meghaljak, ha az ilyen hirtelen történne is? Válaszoltam-e már az élet igazi nagy kérdéseire? Tudom-e, mi vagy ki vár rám, mivel vagy kivel találkozom a túloldalon?

Szerettetek minden kérdésre válaszolt. Krisztusban elrejtett életet folytatott. Hitt abban, amit Jézus mondott: *Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én ígémet, és*

hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe. (Jn 5,24)

2. Gondolatok a családnak

Meg vagyok győződve arról, hogy testvérünk már azon a helyen van, ahol örömet leli. Mégis, önkütle halad tovább a hitves és a gyermekek élete. Egyáltalán nem lesz egyszerű ez az út. A következő időkből, amikor mindnyájan visszatérünk a hétköznapiakba, folytatódik számotokra a gyász ideje. Lépésről lépésre kell búcsút venni tőle és lépésről lépésre kell elengedni őt.

Hadd mutassa nektek a jó utat egy ószövetségi igevers! *Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk. (Jób 2,10)*

Legyetek hálásak azért, amit Isten ajándékozott, és vállaljátok, hordozzátok, amire Isten most bátorít. Természetesen könnyebb nekem most ezt mondani, mint majd az életben megvalósítani. De meg vagyok győződve arról, hogy sikerül megtennetek ezt az utat, amiben Jézus segít benneteket.

Minden szenvedés és minden gyász ellenére továbbra is kövessétek Jézust és szolgáljátok őt. Úgy, ahogy ezt az alábbi igevers is kifejezésre juttatja: *Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kösziklája és örökségem te maradsz, Istenem, örökké! (Zsolt 73,26)*

Nem hozhatjuk vissza elköltözött testvérünket, de ti teljesen és egészen Istenre bízhatjátok magatokat. Ő a maga módján fog megvizsgálni titeket. Mert ami érvényes volt testvérünkre, az rátok is érvényes: *Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség!*

Befejezés

Kedves szeretettek befejezte földi életét. A hitet megtartotta. Aki szeretné ebben és példájában buzgón követni, az először adja át életét Jézusnak. Megteheti ezt egy egészen egyszerű imádsággal.

Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szíveddel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülsz. Mert szívvel hiszünk, hogy megigazuljunk, és szájjal teszünk vallást, hogy üdvözüljünk. (Róm 10,9 sk.) Ennek az ígének az alapján kérjétek, hogy személy szerint számotokra is Krisztus legyen az élet!

Testvérünk tudta, hogy halála nem az utolsó állomás. Mert az örök élet, amivel Isten megajándékozta, erősebb a halálnál. Ezért mondja Jézus: *Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz én bennem, ha meghal is, él. (Jn 11,25)*

Az a vigasztalásunk: szeretettek él, jóllehet meghalt. És valamennyien, akik vele együtt osztozunk ebben a hitben, látni fogjuk őt az örökkévalóságban a teremtő Istennél. Ámen.

(Jürg Birnstiel: *Temetési prédikációk*. Fordította: dr. Pótor Imre, Vásárosnamény, Magyarország)

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

I.

Tanulni kell*

Egyszer egy kedves, már nem egészen fiatal katolikus leány keresett fel azzal, hogy ő szeretne jártas lenni az evangéliumban, és Isten útját az evangélium szerint szeretné megismerni. Vállalnám-e én az ő vezetését ezen az úton? Akkor akaratlanul azt mondtam neki (most már tudom, hogy Isten akaratából):

– Testvércém! Vállalom! Ha Isten éppen énrám bízta, miért ne vállalnám? – folytattam. – Isten iskolájában sok osztály van! Van-e hozzá türelme, ideje, szeretete, alázata? És Isten iskolájában vannak nehéz tantárgyak, meg is lehet bukni.

Elmondottam, hogy én is sokszor ismétlem, de érdemes ezt az iskolát kijárni, ezeket a tantárgyakat megtanulgatni, mert magasra visznek! Olyan kilátás kínálkozik arról a csúcstról, ahova ez az út vezet, amely mindent megér. Azon a csúcson nagyon közel az Úr, közel az ember, közel saját szívünk. És nagyon messze látni, nagyon magasra és nagyon mélyre.

Nos, elkezdtük a beszélgetést. Azóta is újra és újra fölkeres. És amikor leül velem szemben, van egy kedves kérdése: – Most hányadik osztályban járok? – És akkor próbálgatjuk kitalálni, hogy hányadik osztályban is lehet. Van, amikor megállapodunk, hogy ezt az osztályt ismételnie kell. Van, amikor boldogan állapítjuk meg, hogy előbbre jutottunk. Ő is, és talán egy kicsit én is.

Nos, ezzel a katolikus testvérrel való beszélgetés adta a gondolatot, hogy könyvben is összefoglaljam „Isten iskolájában” szerzett tapasztalataimat.

„Osztályosdít” nem szeretnék játszani, hogy na most megtanuljuk az első osztály anyagát, a másodikét, a harmadikét, az ötödikét... Inkább úgy tanítgatnék, mint az a tanyasi tanító, akinél egyszerre nyolc osztály van egy teremben. Van, akinek még írni kell tanulnia, de van, akinek már a tizedes törtet is meg kell tanítani.

Olvasóim között is sokféle osztályba járó testvér van, ezért inkább egy-egy tantárgyra hívom fel a figyelmet, amit alacsonyabb fokon, az első osztályban is meg lehet tanulni, de emeltebb szinten, a nyolcadikban is jól kell tudni. Lesz, aki először tanulgat egy-egy tantárgyat, lesz, aki ismételni fogja. Lesz, akit az Úr kényszerít rá és megismételteti vele, lesz, akinek pótvizsgát kell tennie. De ne féljünk, Isten Szentlelke segítségünkre van!

Nos, nehéz tantárgyak következnek! Azonban a mondanivalóm róluk egyszerű lesz.

Gyülekezetünk egyik fiatalja a katonaságot választotta hivatásának. Amikor itthon járt, megérdeklődtem tőle:

– Nos, hogy bírod, hogy csinálod?

– Hát bizony, Bandi bácsi – mondotta –, sok mindent kell tudnunk, tanulnunk; teljes testi-lelki-szellemi bevetés ez, nem könnyű.

– Mégis, mi a legnehezebb? – kérdeztem.

Elmosolyodott és ezt mondta:

* Gyökössy Endre: *Isten iskolája*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

– Az engedelmesség, az a legnehezebb! Mert megszoktam, hogy mindig jártatom a számat. Otthon is, az iskolában is. Szüleim még elnézték, az iskolában is, mert elég jó tanuló voltam. De itt nem lehet! Itt hapták van! Itt visszabeszélés nélkül engedelmeskedni kell! – aztán hozzátette, hogy nem is lehet az ott másképp, hiszen nagyon komoly „üzem” az. Ott csak engedelmesen lehet előrejutni.

Nos, így van ez Isten iskolájában is. Az első és legnehezebb tantárgy: az *engedelmisség*. Ezért ennek a fejezetnek az igazi címe ez lehetne: *Meg kell tanulnunk engedelmeskedni!*

Mégpedig nem úgy kell engedelmeskednünk, mintha valami kényúrnak, valami gonosz káplárnak tennénk. A régi időkben bizonyos altisztek örömeiket lelték abban, hogy kínozták és megszégyenítették a közlegényeket, hogy megtörjék az önérzetüket.

Nos, a mi Atyánk nem így kéri az engedelmisséget. Ő nem kényúr, nem diktátor! Ő nem azért akar bennünket engedelmisségre nevelni, hogy valami „drillre” szoktasson bennünket, hanem azért, mert erre *nekünk van szükségünk!* Hogy teljes és boldog életet tudjunk élni, sőt tudjunk *örök életet* élni.

Éppúgy kell tudnunk nekünk az Úr Rendjében engedelmeskedve megállni, mint ahogy tudjuk azt, hogy forró vízbe nem dugom bele a kezemet, mert az is engedetlenség egy természeti törvénnyel szemben. Mint ahogy ha piros a lámpa a Körúton, nem megyek át, gépiesen megállok. Vannak fiziológiai, biológiai, fizikai törvények, amelyeknek reflexszerűen engedelmeskedem, saját érdekemben.

Isten törvényei, Isten óvó, mentő, szerető figyelmeztetései: Isten „sorompói”! Nem a bosszantásunkra vannak. Át lehet bújni egy ilyen „sorompó” alatt, de nem ajánlatos. A „vonatok” gyorsan és pontosan közlekednek, és ha valaki átbújik egy nem véletlenül leeresztett sorompó alatt, akkor tragikus szerencsétlenség is történhet...

A parancsolatok sorompója alatt is át lehet bújni. Át lehet bújni ez alatt: Ne lopj! Ne paráználkodj! Ne ölj! Isten nevét hiába ne vedd! – Sokszor át lehet bújni, de nem veszélytelen! Könnyen megeshet, hogy egyszer – vigyázz! – egy vonathoz sebesebben közeledő valami (valaki, a nagy kísértő) úgy elsodor, hogy azt se tudod, hol állsz meg. Vagy hol ülsz le. Vagy hol ültetnek le!...

Amikor azt mondom, meg kell tanulnunk engedelmeskedni, olyan, mintha azt mondanám: Meg kell tanulnunk egészségesen élni! Meg kell tanulnunk közlekedni, hogy életveszélybe ne kerüljünk. Ez a mi érdekünk! Az Isten rendjébe való beilleszkedés, engedelmisség a mi jól felfogott érdekünk, életünkre és örök életünkre nézve.

Biztosan mással is előfordult már, amit nem egyszer átéltem én is, hogy kaptam feülről egy parancsot – néha álomban, néha az utcán, olykor az Igéből –, és nem engedelmeskedtem neki. Mást tettem, vagy azt mondtam: – Majd... És engedetlenségemet nagyon-nagyon megbántam! Nagyon számon kérte tőlem Isten.

Reményik Sándor *A három narancs* című csodálatos szép verse arról szól, hogy beteg édesanyja egyszer három narancsot kért tőle. És mivel a költő afféle csetlő-botló-csavargó, mindenről elkéső ember volt; megvette azt a három narancsot, de mire odaért – talán egy-két nap múlva – anyjához a kórházba, az már nem élt. S akkor ott volt a markában a három narancs... Zsebre tette, és azt írja versében: „Azóta nem tudok narancsra nézni!”

Nos, mindnyájunknak vannak ilyen „narancsai”, amivel elkéstünk, parancsok, amiket nem teljesítettünk. Jaj, de megbántuk! De előlről kezdtem volna sok mindent, ha lehetett volna! De vannak lejárt idők. Már nem lehet előlről kezdeni.

Ezért kell engedelmeskednünk, lehetőleg *azonnal!* Figyelmesen, nyitott füllel és nyitott szívvel hallgass oda, ha Krisztus Lelke figyelmeztet. Talán most, míg ezeket a sorokat olvasod, eszedbe jut valaki: menjél, szeresd, békülj meg velem, látogasd meg!

Most rögtön tégy vele jót! Ne halasztgasd! Ha valami üzeneted van, akkor most való-
sítsd meg! Ha úgy érzed, hogy cselekedned kell, tedd meg, mert engedelmeskedni kell!
A mi érdekünket szolgálja! Így tudunk beilleszkedni a Rendbe, a Rend lüktetésébe.

A második, amit ezzel kapcsolatban szeretnék elmondani: Isten egy különleges
módszerrel nevel bennünket engedelmességre. Ez a módszer számunkra nem mindig
kellemes, mert ez a *szenvedés*. Szenvedéssel nevelget bennünket, hogy engedjünk örök
Rendjének, törvényének, a Kozmosz lüktetésének. Nem statikus, mozdulatlan világ-
rendben élünk, hanem dinamikus, lüktető, fejlődő világrendben! Ebbe újra és újra be kell
illeszkednünk, hogy együtt lüktessünk Isten Lényével. És ezt újra és újra meg kell tanul-
nunk! Ez olykor bizony szenvedéssel jár. A szenvedés pedig nem értelmetlen dolog.

Hiába tanítja Buddha, hogy a szenvedés miatt kell megölkölni az életet. A szen-
vedésnek mély értelme van! Azzal faragja, csiszolja, neveli, növeli, emeli életünket.
Tanítgat bennünket, sok pótvizsgán keresztül, az engedelmességre! Vizsgálunk.

Életem egy gyötrelmes szakaszában kaptam valakitől két vizsgálató írást. Tovább-
adom most, mert nekem is jót tett, vizsgálatomra volt. Az egyik vers *Túrmezei Erzsé-
bet*nek egy fordítása:

Ha különösnek, rejtelmesnek
Látszanak Isten útjai,
Ha gondok örvényébe visznek
Szívem legdrágább vágyai,
Ha búcsúzni készül a nap,
Borúsán, mely csak gyötrelmet ad,
Egyben béktülhatsz meg végül,
Hogy Isten sohasem ejt hibát.

Ha terveim igen magasak,
S irgalma kútja mély nekem,
Ha a támaszok mind inognak,
Ha nincs erő, nincs türelem,
A tekintetem sehol célt nem lát,
Vaksötét könnyes éjen át,
Egy szikrácska hit vallja mégis,
Hogy Isten sohasem ejt hibát.

És ha szívem megoldhatatlan
Kérdéseknek betege lett,
Mert elkezd kételkedni abban,
Hogy Isten útja szeretet,
Minden elfáradt sóvárgásom
Békén kezébe tehetem,
S eluttoghatom könnyek között is,
Ő nem ejt hibát sohasem.

Azért csend szívem! Engedd múlni
A földi múltó életet.
Fenn a fényben látni s ámulni
Fogsz: mindig jól vezetett!
Ha a legdrágábbat kívánja,
A legsötétebb éjen át,
Menekülj a bizonyosságba,
Isten sohasem ejt hibát.

A másik írás pedig Szalézi Szent Ferenc elmélkedése: *A kereszt.*

Azt a keresztet, ami most annyira nyomja válladat,
mielőtt elküldötte volna hozzád az Úr,
mindentudó szemével megszemlélte,
isteni értelmével átgondolta,
bölcsgosságával megvizsgálta,
szerető irgalmával átmelegítette.

Mind a két kezével megmérte,
hogy egy milliméterrel se legyen nagyobb,
egy milligrammal se nehezebb a kellesénél.

Azután megáldotta szent nevével,
fölkente kegyelmével,
beléje lehelte vigaszát,
és még egyszer rád és bátorságra pillantott.

Így érkezett a mennyből
a kereszt, mint Istened
szeretetének irgalmas ajándéka.

Ezek így igazak. Isten iskolájának egyik módszere a szenvedés. Nem kell megrettenni tőle. Isten senkivel nem tett kivételt. A számára legdrágábbat, az Ő egyszülött Fiát is szenvedésre adta: *Jóllehet ő (Jézus) a Fiú, szenvedéseiből megtanulta az engedelmességet, és miután tökéletességre jutott, örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki.* (Zsid 5,8–9)

Nem hangzik furcsán, hogy Jézusnak is meg kellett tanulnia az engedelmességet? A magyarázat talán ez lehet: nekünk, engedetleneknek valóban tanulnunk kell az engedelmességet. Nekünk az engedetlenségéből kell engedelmessegre jutnunk, és abban lassan-lassan előrehaladnunk. Neki, az engedelmesnek számunkra elképzelhetetlen engedelmeségi fokokra kellett jutnia! Engedelmesnek lenni, mindhalálig, mégpedig a keresztthalálig. Míg mi engedetlenségéből nevelődünk engedelmessegre, addig Ő az engedelmessegből tanulja az abszolút engedelmességet, a teljest. Azt, ami már olyan engedelmes, hogy Aki így engedelmeskedik, arról meg van írva: a szelek és a tengerek is engednek Neki (vö. Mk 4,41). És a megszállott lelkek is engedtek Neki. Mert ennek az abszolút engedelmesnek olyan gyümölcsei is vannak, hogy a Kozmosz is enged Neki! Annyira tökéletesen ráhangolódott Isten akaratára, hogy *Ő maga az Isten akarata!* S akkor ne csodálkozzunk, hogy a természeti erők és a démonok is engednek Neki.

Ő olyan engedelmes volt, hogy tökéletességre jutott! Mi csak tökéletesedünk, de Ő tökéletességre jutott. Úgyannyira, hogy mi már Neki engedelmeskedünk. Órá tekintünk, Jézus Krisztus Lényére, és úgy tanulgatjuk, menet közben, szenvedések, próbák közepe az engedelmesseget az életre és az örök életre.

Mostanában valami különös módon Európa legnagyobb szellemei – a nemhívók is – szinte egyet látnak: hogy egy új korszakban, ami majd elkövetkezik, egy új emberiség már valami más emberre vár. Úgy, ahogy Isten Igéje mondja: *a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését* (Róm 8,19).

A *geoszférából*, a földhöz kötött gondolkodásból az ember átment a *bioszférába*, az élethez való ragaszkodásba. És majd egyszer eljutunk a *neoszférába*, a szellem világában való gondolkodásba. Úgyhogy a homo sapiensből, a mai emberből egyszer *homo pneumaticus* lesz, szellemi ember, Isten Szentlelkével teljes ember! Mert a világ sóvárogva várja a pneumatikus embert, a szellemi embert.

Azért várja, mert élet árad belőle. Mert vigasztalni tud, mert simogatni, megbocsátani, utat mutatni, gyógyítani tud. – Isten erre nevel bennünket, szenvedések között, próbák oltókése alatt, szellemi emberré, pneumatikus emberré!

Én hiszem, hogy Isten jót akar ezzel a világgal! És emeli, emeli! Új generációt nevel! És egyre több lesz majd – Isten kegyelméből talán veled lesz eggyel több – az a fajta ember, akire ennek a világnak szüksége van. *Ti vagytok a fény, a só, a hegyen épített város!* (vö. Mt 5,13–14).

Pneumatikus emberré akar nevelni téged és engem. Istennek az a célja, hogy Krisztus-féle emberek legyünk!

Engedd, hogy Isten Szentlelke téged is eljegyezzen pneumatikus emberré! Mert sóvárogva vár téged a világ. A kis világod: családot otthon, vagy egy kis iroda, ahol amikor vége van a munkaidőnek s lecsukod írógéped fedelét, valaki azt mondja neked: – Volna egy kis ideje, Irénke vagy Gábor? – és te azt mondod: – Hogyne! Van! – Nos, ezért kell, ezért szabad nekünk szenvedések, könnyek között tisztulnunk.

Amíg Isten így nevel, nincs távol tőlünk! Nem olyan iskola ez, mint az egyetemek nagy, lejtős előadótermei, amelyekben ha valaki az utolsó sorban ül, szinte alig látja a professzort. Egészen messzinek és távolinak tűnik az a tanár, aki nevel és tanít ott bennünket. Isten egészen közel van, nem távolról beszél hozzánk, *egészen közről!*

Egy németalföldi festő képén láttam, hogy míg Jézus a kereszten kifeszítve szenved, az égből lenyúl mellé az atyai kéz, és az Ő keze is át van verve. Amíg te át vagy verve, az Ő szíve is át van verve!

Vagy hallgassuk csak Ézsaiás biztatását:

Ezt mondja a magasztos, a felséges, aki örök hajlékában lakik, szent az ő neve: Magasságban és szentségben lakom, de a megtörttel és alázatos lelkével is. Felüdítem az alázatosak lelkét, felüdítem a megtörttek szívét. (Ézs 57,15)

Milyen jó, hogy a mi Urunk és Gazdánk nem csak a magasságban lakik. Ott is, és persze mi egy kicsit úgy vesszük, hogy az a *messze*. A héber szöveg azonban a *magasság* szóval nem helyhatározót fejez ki, hanem *minőséghatározót*. Egészen magasan felettünk való az Isten! Szentségben. Isten a te tested templomában akar lenni, egészen közel hozzád! Közelebb, mint saját lélegzeted. Isten nagyon magasan felettünk való, örökkévaló Lény, de benned és általad is akar lenni, egészen közel akar lenni hozzád!

Amíg nevel, amíg tanít, amíg könnyezel, amíg össze vagy törve – addig veled van a mi jóságos Gazdánk kegyelme, irgalma. Ott van a megtört szívűvel a szenvedés szentélyében, mélyében, méhében. Veled, benned és általad. Ott van Isten!

Isten iskolájában tehát tanulnunk kell; Isten iskolájában az első, legnehezebb tantárgy az engedelmisség; az engedelmisségre nevelésben Isten módszere a szenvedés; a szenvedés célja a homo pneumatikus, a szellemi ember, a megtisztult ember; és amíg Isten ezt cselekszi velünk, ebben a cselekedetben közelebb van hozzánk saját szívünk-nél. Mert ez az Ő irgalma és kegyelme. Köszönjük meg Neki, hogy ezt átélhetjük, sőt ebből élhetünk túl a halálunkon is.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Fazakas Judit
Krasznahorvát

Közös út

Alapige: János 14,6

Kedves Ifjú Testvéreim! Kedves Gyülekezet!

Boldogság ragyog az arcotokon, öröm van a szívetekben. Ez az öröm ott van rokonaitok, szeretteitek, barátaitok szívében is. Egymásra találtatok és úgy érzitek, hogy együtt akartok maradni örömben, bánatban, míg a halál el nem választ.

Eddig bejártatok életutakat bizonyos szakaszát. Ezen a szakaszon voltak rózsák és tövissek, volt öröm és szomorúság, egészség és talán betegség. Ezt az utat egymástól függetlenül jártatok be. Irányítottak szüleitek, tanáraitok, esetleg barátaitok és nem utolsósorban a mi szerető, mennyei Atyánk. Istennek szüntelen gondja volt rátok: vezetett, irányította lépéseiteket. Ő az, aki egymáshoz vezetett titeket. Ő segített abban, hogy egymásban felismerjétek a társat és eldöntsétek, hogy immár nem külön, hanem együtt akartok továbbmenni az úton.

Két külön családban éltetek. Mától ez a két család rajtatok keresztül egyesül és egy egészen új család jön létre. A kérdés az, hogy ennek az új családnak hány tagja van, hány tagja lesz? Sokan talán hirtelen és meggondolatlanul azt a választ adnák erre az egyszerű kérdésre, hogy természetesen kettő. Nagy baj van ott, ahol két ifjú úgy indul el a közös élet útján, hogy csak egymásra számíthatnak, egymástól várhatnak segítséget és nincs ott az életükben Jézus. Mindannyiunknak szükségünk van segítségre, támaszra. Ezt pedig nem más, mint a mi Urunk biztosítja számunkra. Legyen ott Isten a ti életekben, legyen hely számára. Jézus Krisztus azt mondta a tanítványoknak, hogy „Ímé, én titekek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20) Engedjétek, hogy veletek legyen. Nyissátok meg szíveteket előtte!

Az igéből így szólt hozzátok Jézus: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.” Bárhová indul valaki, kell legyen előtte egy cél. Kell tudja, hogy hova akar megérkezni. Ma ti is elindultok egy úton. Ezen az úton meg lehet állni. Lesznek pihenőhelyek. A keskeny útról le lehet térni egy másik útra. El kell döntsétek, hogy mi a célotok, hova akartok eljutni. Melyik úton akartok haladni?

Jézus Krisztus azt vallja magáról, hogy Ő az út. Akartok-e az Ő nyomdokain haladni?

Az Atyához egyetlen út vezet, ez pedig a mi Megváltónk keresztje. Az Egyszülött Fiúba vetett hit nélkül nincs üdvösség, nincs örök élet. Keressétek tehát az Urat míg megtalálható, hívjátok Őt segítségül éjjel és nappal!

Ma még olyan szépnek, reményteljesnek tűnik a jövő. Bizonyára lesznek gondok, nehézségek, hisz a keresztet nekünk is hordoznunk kell. Tanuljatok meg Istenhez fordulni, legyetek szoros kapcsolatban Vele, mert Neki gondja lesz rátok. Legyetek egymásnak igazi segítő társai! Lássátok meg egymás szemében a szomorúság felhőit és próbáljátok azt eloszlatni. Álljatok ellen a kísértéseknek, az ördögnek és elfut tőletek! Egymás kezét fogva haladjatok az úton, hogy együtt megismerjétek az igazságot, és hogy titek legyen az élet. Ámen.

Temetési igehirdetés

Lengyel István

Magyarfenes

„Mi az én végem?”

Alapige: Jób 6,8–13

Megszomorodott szívű keresztyén testvéreim, gyászoló hozzátartozók! A lét és nemlét mezsgyéjén járó lényünk keresi, kutatja, kérdi, micsoda az élet? Az élet egy ajándékba kapott egyszeri és megismételhetetlen alkalom. Mindannyian, feltarisznyálva a genetikai örökségünkkel, testi-lelki adottságainkkal, elindulunk egy hosszabb vagy éppen rövidebb útra, amelynek a neve: *élet*. Nem tudjuk, hogy milyen hosszúságú az életünk, de nem is egyformán viszonyulunk az ajándékhoz, a kegyelmi időhöz. Vannak, akik ezen az úton jól sáfárkodnak a rájuk bízottakkal, kamatoztatják, és vannak olyanok, akik a drága kincseket, az örökséget eltékozzolják. Egyszer azonban hív a Mennyei Gazda, és mindenről számot kell adnunk.

Ma a gyász, a szenvedés és a fájdalomban való együttérzés gyűjtött össze minket e ravatal köré. Mindenki más és másképpen gyászol, mindannyian szeretnénk elmondani, hogy mennyire együtt érzünk veletek, drága gyászoló testvéreink. Mindenkiben hajdan volt, és időközben emlékké simult képek derengenek, próbálunk biztató, reményt keltő szavakat mondani egymásnak, s ezen próbálkozásunkban a keserűség a nemes gondolatokból sokszor csak üres közhellyé silányuló szófoszlányokká alakítja mondandónkat. Egy dologban azonban egyformák vagyunk, éspedig, hogy mindannyiunknak *fáj*. Fáj, mert érezzük a halállal szembeni gyarló emberi tehetetlenségünket. Fáj, mert nem így, nem erre készültünk, nem erre készítettek fel minket. Ti sem így gondoltátok, nem így terveztétek. Még annyi tennivaló lett volna, még annyi feladat! Itt maradtak a ruhák, a tárgyak. Itt maradtak a félbehagyott gondolatok, munkák, a virágoskert, a ház, a szülők, a testvérek, a hites férj, a fiú, a meny, az unoka, a rokonok, a szerettek, a barátok, a falu, Erdély s az egész világ. Egy valaki hiányzik belőle, egy asszony, Éva. Nektek ő a legdrágább volt, tudom. Az édesanya immár másodsor áll méhe gyümölcsseinek koporsója mellé, s a hajdan rákban elhunyt kislánya után most leányát siratja. A férj siratja a semmivé foszló szerelmes feleségét, a küzdőtársat. A gyermek siratja az érte minden áldozatot vállaló édesanyját, az unoka keresi a nagymamát, nem találja, széttárja kis kezét s mutatja, hogy nincs.

Ebben a fájdalomban, és ebben a gyászos hiány-érzésben az Ószövetség nagy szenvedőjének, Jóbnak panaszaiból olvastam fel az ígét vigasztalásotokra. Ő vagyona után házat, gyermekeit, végül testi egészségét, egyszóval mindenét elvesztette, s fájdalmában azt kívánja, bárcsak elvenné az Úr az élők közül, hogy ne kelljen tovább szenvednie. Micsoda mélységeket jár meg ez a szenvedő ember, amikor fájdalmaiból így kiált: *Oh, ha az én kérésem teljesülne, és az Isten megadná, amit reményelek; És tetszenék Istennek, hogy összetörjön engem, megoldaná kezét, hogy szétvagdaljon engem!* Nem istentelenség, nem az Isten akarata ellen való lázadás hangja ez, hisz nem fordult el egy pillanatra sem Istentől, csak nem tudta megérteni, hogy *miért* a tengernyi szenvedés, miért kell szinte teljesen összeroppannia az idő szorításának ebben a viharában, miért szaporodtak a sebek és a fájdalmak?!

Elhunyt asszonytestvérünk élete három héttel ezelőtt még telve volt reménnyel, tervekkel, és ím, mily hamar köddé foszlottak a szép álmok. Az egyszerűnek tűnő sérvki-

záródást helyrehozni hivatott műtétet azonban még öt újabb műtét követte. Időközben, a műtétek között, én még láttam őt, nemes szívét küzdeni az életért. De egyszer csak megfáradt, már nem bírta tovább, s talán kívánta, hogy szenvedésének vége legyen. Arra a sorsra jutott, amit Jób-nál olvasunk: szétvagdaltatott. És ott a betegágyon az orvosi műszerekre kapcsolva, még érezte a kábítás alatt is a fájdalmat, amit tűrt, amit nem tudott már kifejezni. Milyen rettenetes lehetett, amikor az élete már csak fájdalomba sűrűsödött.

Még akkor lenne valami vigasztalásom; ujjonganék a fájdalomban, amely nem kí-mél, mert nem tagadtam meg a Szentnek beszédét. Tudjátok, amikor egy héttel ezelőtt meglátogattam őt a kórházban, jelezni már nem tudott, de amikor a 23. zsoltár szavait olvastam fejénél a jó pásztor vezetéséről, és imádkoztam hangosan, akkor látni lehetett a műszerek kijelzőjén, hogy hevesebben kezdett dobogni a szíve; a lelke, a szelleme még épen ott volt, a teste már csak szenvedett. Valóban szétvagdaltatott. Hitét nem tagadta meg, lelke lelkünkkel, a Szentlélek kibeszélhetetlen ereje által velünk együtt imádkozott. Akkor még az árnyéka volt a szenvedésen keresztüli ujjongásnak, ami mára már az örökkévaló, dicső Szentnek jelenlétében állandósult. Mi, itt élő hátramaradottak, még csak próbálunk énekelni, hangunk sokszor hamisan szól, de ő már a kórházi hideg-rideg ágyon elkezdett az angyalok kórusának tisztán ujjongó harmóniájába bekapcsolódni. Ő már elkezdte itt dúdolni a *Te vagy napvilágom, Te vagy énekem, Téged várlak Jézus kínos éjeken...* dallamát, s hogy a sóhaj hogyan is szállhatott fel a fájdalmas nap-palokon, a magános és kínos éjeken, erre Pálos Rozita *Éjjéli könyörgés* című verse döb-bent rá:

Jaj, ne hagyj el Istenem!
Kívüled már senki sem
Gondol árva énelem.

Mint a szarvas a friss vizet
Vágyom tiszta közeled
Sírásomnak adj nevet!

Életem oly idegen,
Koporsószeghidegen
Jár ki meg be szívemen.

Csontig ért a fájdalom,
Érdemteltem – jól tudom,
Minden cseppjét vállalom,

Mégis arra kérlek én,
Leplezetlenül szegény,
Enyhítsen a jó remény:

Országod jön így felém.

Micsoda az én erőm, hogy várakozzam; mi az én végem, hogy türtőztessen ma-gam?! Kövek ereje-é az én erőm, avagy az én testem acélból van-é? Mintha csak azt kérné, legyen végre vége, vége a sok fájdalomnak, szenvedésnek, bár benne van ezekben a mondatokban a szenvedő rettegése, hátha mégsem bírná tovább a nagyobb, az

erősebb gyötrődést. Mintha csak nyomatékosítaná a *Jöjjön el a Te országod* kérését. A mindenkori szenvedő ember valóban gyenge, nem bírja, mint a kősziklák az évezredek viharait, ereje fogytán, másra már nincs képessége, csak arra, hogy fohászokdjon...

Fohászában felteszi a végső kérdést: *Hát nincsen-e segítség számomra; avagy a szabadulás elfutott-e tőlem?! Nem, Isten nem hagyta el őt, és titeket sem; Ő ott volt, ott van, és ott lesz mindig az Őt kitartóan keresők mellett. Persze az emberi gondolat rögtön lázad és azt kérdezi, hogyha ez így van, akkor minek az a sok értelmetlen szenvedés? Nem tudjuk, mert nem tudhatjuk, ez nem ránk bízott. Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr! Mert amint magasabbak az eget a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál és gondolataim gondolataitoknál! (Ézs 55,8–9) Nekünk, nektek marad a szép és nemes feladat, tovább küzdeni, tenni, elvégezni azokat a feladatokat, amelyekkel még e kegyelmi időben és térben, ez életben megbíz az Úr. Továbbá reménységgel várni azt, amit a mennyei jelek dicsó látnoka, János apostol lejegyzett számunkra: *Íme az Isten sátora az emberekkel van, és velők lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velők, az ő Istenök. És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé... mert az elsők elmúltak.* (Jel 21,3–4)*

Az igaz hit szerint való boldog feltámadás reménységével kíséreljük ki a temetőkertbe a lélektelen testet, hogy visszaadjuk a pornak, amelyből vétett. Ámen.

A Kolozsvári Református Kollégium diákjainak ballagásakor elhangzott ígehirdetés

Oláh József
Kisbács

A reménység és a Szentlélek ereje

Alapige: Róma 15,13

Magaslatra érkeztünk. Napi gondjainktól megszabadultunk, kicsinyes érzéseink fűtötte kétségeinket íme, hátrahagytuk, és a boldog hálaadásnak reménysége duzzad bennünk. A bennünk megdicsőülő kegyelem jegyei vesznek bennünket körül, amióta először, néhány éve, majd most, néhány perce, az ősi iskolának kapuin átléptünk, s most kísérve benneteket az iskolából, ennek a több mint ötszáz éves templomnak küszöbén átlépve újra együtt vagyunk. Ki tudja, hányan indultak tovább ennek a templomnak és iskolának falai közül! Vannak kimagasló egyéniségek és vannak névtelenek. Voltak, akik világegéseket görgetve maguk előtt vonultak el, és voltak, akik a békesség virágait hintették az itt elvonulók lábai elé. Bárhogyan is történt, a történelem viharai nyomokat hagytak maguk mögött és most nektek is megvan a lehetőségetek, hogy itt hagyjátok nyomdokaitokat a kiáradó isteni kegyelemnek hegyormán, ahol életet lehel a levegő, ahol a reménység sugarai mindent beragyognak. Most itt van együtt szülő, gyermek és nevelő.

Pál apostol magaslaton állott, amikor ezeket a szavakat papírra vetette. Ő is új világgosságot, új reménységet látott. Előtte voltak a zsidók és a keresztyének ellentétei. Látta Péter farizeuskodását, de szembe kellett néznie Ananiás és Safira nyereszkedési vágyaival is. Viszont ezeken a sötétséget hintő árnyakon túl látta Istennek mindent átható sze-

retetét, mellyel azt akarja, hogy eggyé legyenek az öt követők. Így jutunk mi is vele együtt *Tábor-hegyünk* magaslataira és örömmel kiáltjuk mindenkinek: „A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hívésben, hogy bővülködjete a reménységben a Szent Lélek ereje által.” Legyen tehát számunkra ez a hely az új Tábor-hegy orma, ahol Istenünk üzenetét véve új reményekkel és új kijelentéssel haladhatunk a békesség evangéliumának útján.

Az ember Istentől kapja a reménykedés képességét. Ez emberi méltóságunk egyik gyöngyszeme. Mindenki remél valamit, viszont nem mindegy, hogy mit. Reményeink tartalma és célja határozza meg emberi értékeinket. Amit remélek, visszatükrözi legbelőbb énemet, formálja világot és egyéniséget. Bizony nagyon nagy értékei vannak az emberi reménységnek. Reménységgel léptetek be először ennek az iskolának a kapuján, és ma reggel is reménységgel indultok el hazulról, hogy itt együtt legyünk, s ugyancsak reménységgel indultok tovább, hogy legyőzzétek a reátok váró akadályokat. De ismeritek minden bizonnyal az emberi reménységnek csalóka, érzelmekeket felkorbácsoló erejét is, amelyet Csokonai földiekkel játszó égi tüneménynek nevez.

De ha ismerjük Istennek reménységet adó hatalmát, akkor a mi reménységünk soha meg nem szegyenül, mindenkor mindenhez erőt adó valóság, amit a Szent Lélek épít meg bennünk, bennünket soha el nem hagyó erejével. Akkor a mi reménységünk a kegyelemnek szikla alapján nyugszik, amely kegyelemből gyermekeivé fogadott bennünket és a nekünk szerzett váltságban oltalmaz és megtart. A mi reménységünknek Isten a szerzője és megőrzője. Ezért mondja Pál, hogy a „reménységnek Istene” töltsön meg benneteket szeretettel és békességgel.

Milyen szép ez a név: „a reménységnek Istene”! Benne van ebben a névben, hogy nem a magunk erejéből, nem is mások tanácsából, hanem végtelen szeretetből származik. Az is benne rejlik, hogy a mi reménységünk nem alaptalan, mert Isten a biztosítéka, a keze, az egyetlen Valóság, aki változatlan megmarad. Ha a világi szépség, az elvégzett munka, a fáradozás és vele együtt a megbecsülés, a dicsőség, az elismerés mind megsemmisülnek, akkor is benned marad Isten és táplálja reménységedet. És ha elmondhatod, hogy ez az Isten a te Istened, akkor jöhetnek az élet viharai, dobálhatnak a bizonytalanság hullámai, ostromolhatnak a csalódás démonai, mert az a bizonyosság éltet, hogy: életem és reménységem az én Uram kezében van és nagyon biztos helyen van.

Lelkünknek ez a hitben gyökerező nyugalma Isten további ajándéka. Ő az, aki reménységet örömmel és szeretettel táplálja. Ezt a reménységet megtapasztalni, Istenben bízni mindig öröm a keresztyén embernek. Ez az öröm pedig megszüli békességet és ezt a békességet senki el nem veheti. A békesség és az öröm mindig együtt jár. Azért oly felejtethetetlenek a szülői ház, a gyermekkor kicsiny örömei, mert magukban hordozzák a családi békességet. Ezt a békességet a szülői gondoskodás védte.

A gyermek öröme a szülői házban, az ifjú öröme a szeretett iskolában azonban csak halvány képe annak, amit Isten kegyelme teremt bennünk, amikor Krisztusban nekünk adta a megváltás örömét. Kell ennél nagyobb ajándék? Kedves ifjak, nem tudok elképzelni jobb kívánságot, mint azt, hogy teljete meg a reménység örömével és szeretetével. Próbák előtt álltok. Ne csüggedjete! Gondok gyötörnek, ne kétségkedjete. Mindent, ami teherként nehezede reátok, tegyete annak a vállaira, aki a keresztet hordozta.

Egyszóval: legyete a reménység emberei. Pál azt mondja: bővülködjete a reménységben a Szent Lélek ereje által. Látok embereket, akik megkeseredve, csüggedten járnak ebben a világban és ilyenkor azt mondom, hogy elfogyott a reménységük. A reményvesztett ember céltalan, bolyongó. Nem látja a fényt, amely Isten dicsőségéből

árad reánk. Ellenben az az ember, aki reménységben bővelkedik, soha nem csügged el, annak mindig van mit várni, annak mindig vannak kilátásai, az mindig meglátja a sötét-ségen áttörő fényt.

Ti legyetek azonban a reménység emberei! Bár sötét fölöttetek az ég, a csüggedés fekete felhői borítják be napsugarak melegére váró életünket, de a reménység öröme képes áttörni ezeken. Ti ne legyetek reménytelenek, a csüggedés fekete felhőire tüzzétek ki a reménység szivárványfényeit, hirdessétek a bajok, megpróbáltatások között mindenkinek, hogy jön egy új jövő, hogy a rossz elmúlik, a csüggedések megszűnnek és helyére az örömmel és szeretettel táplálkozó reménység költözik.

Legyetek a reménység emberei és hirdessétek ennek a népnek, népünknek a megbocsátás üzenetét, hogy ne csak várja a megbocsátást, hanem tudjon megbocsátani is. Magyar Lajos mondja *Léányfalusi elégia* című versében, hogy bennünket annyiszor megbántottak: „le Áronoztak, le Zsigáztak, pertu Pétereztek és Gyuláztak”, és annak ellenére: „légy jó, és mégis légy jó? Légy jó mindhalálig.”

Legyetek a reménység emberei Anyaszentegyházunkban. Olyan nagy szükség van az igaz hitben nevelt és abban megmaradó egyháztagokra. Hirdessétek mindenhol, hogy Isten a reménység Istene és nincs ok a csüggedésre.

Legyetek a reménység emberei a családokban, hogy ne csak annyi legyen szüleitök öröme, hogy benneteket felneveltek. Most egy újabb akadály legyőzésére indítanak el. Induljatok az elöttetek álló úton reménységgel, örömmel és szeretettel.

Legyetek a reménység emberei, mert kísér benneteket nevelőitek gondoskodó szeretete, aggodalma és gondoskodása. Gazdagodjatok szent reménységben, éljetez és munkálkodjatok egymásért, mert csak így gyógyulhat meg ennek a világnak a beteg szíve. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Bódás János

Imádság Szentlélekért

Zúgó szél, mennyei vihar,
jőjj a Lélek lángjaival!
Isteni erő van tenálad,
tégy vele most nagy, szép csodákat.
Erőddel a szíveken zúgj át,
és szellőztesd ki minden zugát,
szellőztesd ki országot, népet,
az egész nagy földkerekséget.
Söpörd el a bűnt, a gyanakvást
s tedd, hogy végre szeressük
egymást.

Hiába pénz, ravaszság, fegyver,
csak nyomorult marad az ember.
Rajtunk hatalmat Te vehetsz,
újjá, tisztává Te tehetsz,
s bevetheted a szíveket
égi maggal, hogy szeretet,
igazság, szépség dús virága
illatozzon szét a világba.

A Föld ne gyilkos atombomba
dühére, de szent viharodra
rendüljön boldog félelemmel.
Te légy mennyei mentő fegyver,
földrengés, mely nem ront, de épít,
pusztítás, mely tisztít és szépít,
vihar, mely alkot, tűz, mely éltet
embert, családot, földet, népet.

Hiába pénz, ravaszság, fegyver,
csak nyomorult marad az ember!
S milliók kérnek, mert belátják:
nem segít más, csak az imádság,
a könyörgés. „Jőjj, szent vihar,
ég tisztító lángjaival,
söpörd e a bűnt, a gyanakvást,
add, hogy végre szeressük egymást,
s mint a táj, ha elállt a zápor,
ragyogjon föl a Föld orcája
a béke tiszta sugaratól!”